

HURRIYAT

O'zingni angla!

Mustaqil gazeta

2017-yil 20-dekabr, chorshanba

№ 51 (1062)

1996-yil dekabrda chiqarilgan boshlagan

Elektron manzil: info@uzhurriyat.uz

www.hurriyat.uz

ЁШЛАРНИНГ ҒАМХЎРИ ЭДИ

Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислам Каримовнинг фикрлари, ғоялари у кишининг китобларида ўз аксини топган. Улардан фойдаланиб, айтган ўғитларига амал қилиб халқимизга, юртимизга хизмат қилишни дилга тулган тенгқуларим сафида эканлигимдан ғажаланман.

⇒ 3-бет

БИЛАКУЗУК ЎРНИГА КИШАН

Кишан солинган бу қўллар бировнинг мулкини ўғирлаш, кимгадир зиён етказиш, кимнидир ўлдириш учун эмас, балки бешик тебратиш, келажак авлодни оқ ювиб-оқ тараши, рўзгор ишларини саранжом-саришталаш каби шарафли ишлар учун ато этилмаганми?

⇒ 6-бет

ЎЗБЕК МУСИҚАСИ ТАРИХИДАН

Замонавий ўзбек матбуотида илк бор эълон қилинаётган биринчи ўзбек мушқашуноси Ғулом Зафарий қаламига мансуб куйида мақола ҳам асл санъатимизга бағишланган. Уни тарихий қарордан илҳом ва куч олиб, меҳр ила нашрга тайёрладик.

⇒ 7-бет

ЧОРШАНБАДАН ЧОРШАНБАГАЧА

13-14 декабрь кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг тақлифига биноан Қирғизистон Республикаси Президенти Сооранбай Жээнбеков расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлди. Ташрифи давомида "Ўзэкспомарказ"да ташкил этилган мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотлари кўргазмаси билан танишди.

14 декабрь Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг "Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг молиявий эркинлигини ошириш, маҳаллий бюджетларга тушумларнинг тўлиқлигини таъминлаш бўйича солиқ ва молия органлари жавобгарлигини кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони матбуотда эълон қилинди.

15 декабрда Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг "Тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноатини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони матбуотда эълон қилинди.

15-16 декабрь кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Қорақалпоғистон Республикасида бўлиб қайтди.

16 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг "Ўзбекистон Ислам Академиясини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори матбуотда чоп этилди.

19 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг "Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурларини шакллантириш ва молиялаштиришнинг янги тартибини жорий этиш тўғрисида"ги қарори матбуотда эълон қилинди.

"HURRIYAT" gazetasi "Ўзбекистон ҳаво йуллари" миллий авиакомпанияси самолётларида ҳам йўловчиларнинг доимий ҳамроҳи.

2017 йил — ХАЛҚ БИЛАН МУЛОҚОТ ВА ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙИЛИ

Бу Ватанга ҳеч ким безона эмас

Уй-жойга муҳтож, меҳнатга лаёқати чекланган фуқаролар замонавий турар-жойлар билан таъминланмоқда

Халқимиз меҳнатсевар, чўлларни бўстонга, боғу гулистонга айлан-тирганига тарих кўп бор гувоҳ бўлган. Ниҳол экиб боғ яратиш азалдан элимизнинг қон-қонига сингиб кетган, аждодлардан авлодларга ўтиб келаётган бебаҳо мерос, унутилмас қадрият. Шунинг учун ҳам шаҳару қишлоқларимиз кун сайин кенгайиб, янгидан-янги обод манзиллар барпо этиляпти. Кечагина йўл ёқаларидаги яланг далалар ўрнида бугун кўркем уй-жойлар қад ростлаганини, улар атрофида ниҳоллар бўй чўзиб, шамолда чайқалиб турганини кўрганда эзгу қадриятларимизнинг нақадар ҳаётбахш кучга эга эканлигидан завқланиб кетасиз.

2-бет

САЙЛОВ —

демократиянинг ажралмас белгиси

Маълумки, мустақиллик йилларида қонунчилик муҳим тараққиёт босқичини босиб ўтиб, сайлов қонунчилиги жамият ижтимоий, иқтисодий, сиёсий, ҳуқуқий ва маънавий-маданий тараққиёти билан узвий боғлиқ ҳолда ривожланди. Ундаги ўзгаришларни, ютуқларни ўзида бевоқифа акс эттирди, сайлов қонунчилиги жаҳондаги илғор сайлов жараёни ва тажрибалари асосида шаклланди.

Жумладан, Асосий қонунимизнинг 117-моддасида фуқароларимизнинг давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эга эканлиги белгиланиб, бу ҳуқуқни амалга оширилиши "Фуқаролар сайлов ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги, "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси сайлов тўғрисида"ги, "Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари сайлов тўғрисида"ги қонунлар ва бошқа бир қатор қонун ҳужжатлари билан тартибга солинди.

Республикада ҳудуддаги барча вилоят, туман ва шаҳарларида Халқ депутатлари Кенгашлари бўйича сайлов ўтказишни тартибга солиш, ушбу сайлов тизими билан боғлиқ тушунчалар "Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари сайлов тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонунда белгиланган.

Шунингдек, Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари сайловларда такрорий овоз бериш масалалари ҳам алоҳида моддада ифодаланган.

Масалан, ушбу қонуннинг 41-моддасига асосан овоз беришда иштирок этган сайловчилар ярмидан кўпининг овозини олган депутатликка номзод сайланган деб ҳисобланади.

Мазкур қонуннинг 42-моддасида, башарти сайлов округи бўйича депутатликка икки нафардан ортиқ номзод қўйилган бўлса-ю, улардан бирортаси ҳам сайланмаса, округ сайлов комиссияси энг кўп овоз олган икки нафар номзод бўйича округда такрорий овоз бериш ўтказиш ҳақида қарор қабул қилиши ва бу ҳусусда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ҳамда округ сайловчиларини хабардор этади.

2-бет

Ҳурматли муштарийлар,

2018 йил учун "HURRIYAT" газетасига обуна давом этмоқда.

"HURRIYAT"ГА ОБУНА БЎЛИНГ!

Ўқинг, баҳра олинг ва уни дўстларингизга ҳам ҳадя этинг. Бундан ташқари, "Hurriyat"да чоп этилган материаллар билан www.hurriyat.uz сайти орқали ҳам танишингиз мумкин.

"HURRIYAT" ГАЗЕТАСИ СИЗНИНГ ДОИМИЙ ҲАМРОҲИНГИЗ БЎЛИШИГА ИШОНАМИЗ!

►БУЮК АЖДОДЛАРИМИЗ

БАРҲАЁТ УММОН

Шу йил октябрь ойида Андижон шаҳрида бўлиб ўтган «Заҳириддин Муҳаммад Бобур асарларининг жаҳон маданияти тарихида тутган ўрни» мавзусидаги халқаро конференциядан кейинги мулоҳазалар

Мирзо Бобур бизнинг бобомиз, бизнинг қонимиз, бизнинг болаларимизга гурур билан айтадиган буюк аждодимиздир. У Андижонда туғилди, Андижонда камол топди. Мана шундай аждодларимиз борлиги, мана шулар Андижон фарзанди эканлигини ҳеч қайсимиз, ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. Ўзлимизни англашни шундан бошлашимиз лозим.

Шавкат МИРЗИЁЕВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти

Дарҳақиқат, мана неча асрлар ўтса-да, жаҳон аҳли Бобур Мирзо шахсиятига жуда катта қизиқиш билан қараб келмоқда. Буюк шоир ва қомусий олим, бетимсол давлат арбоби Заҳириддин Муҳаммад Бобур ва бобурийлар томонидан қолдирилган мерос, бой маънавий сарчашмалар бутун жаҳон халқларини ҳайратга чулғатгани сир эмас. Шу йилнинг 27-28 октябрь кун-

лари «Заҳириддин Муҳаммад Бобур асарларининг жаҳон маданияти тарихида тутган ўрни» мавзусида Андижонда ўтказилган навбатдаги халқаро конференция иштирокчилари ҳам бу фикрни қайта-қайта эътироф этишди. Чиндан ҳам, улуғ бобомиз, беназир шоир фаолияти бир уммон. Ундан баҳраманд бўлиш эса саодатдир. Франциялик олим Жан Пол Ру: «Энг буюк та-

рихий сиймолардан бири Бобур тарихда из қолдирган шахсларнинг энг барҳаётларидир», — деганида улуғ ватандошимизнинг ижодий мероси асрлардан-асрларга ўтиб, дунё халқларининг маънавиятига неча замонлар ўтса-да, хизмат қилиб келажакни кўзда тутган бўлса, ажаб эмас.

1-бет

Яқинда Республика Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси қошидаги Ёш журналистлар кенгашининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Ёш журналистлар кенгаши

Тадбирда Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси қошидаги Ёш журналистлар кенгаши раиси, "Ёшлар овози" газетаси бош муҳаррири Ф.Каримов, "Жамият" газетаси бош муҳаррири Б.Шукуров ҳамда ОАВда хизмат қилаётган ёш журналистлар, журналистика факультетлари талабалари иштирок этишди.

Анжуманда сўзга чиққанлар, бугунги ўзбек журналистикаси фаолияти, унда ёш журналистларнинг ўрни ва таъсири, соҳадаги ютуқ ва камчиликларга алоҳида тўхталиб, талаб ва тақлифлар атрофида урганилди. Ёш журналистлар ҳамда талабаларнинг фикр ва мулоҳазалари тингланди.

Шундан сўнг, кун тартибига биноан Ёш журналистлар кенгаши котибининг сайлаш, фаолият қўламини, ОАВ, интернет ва ижтимоий тармоқларда кенгашнинг фаолиятини йўлга қўйиш, ихтисослашулар ва кейинги галдаги вазифалар, кенгашнинг тўлақонли фаолияти юзасидан келишиб олинди.

Сабоҳат СУЛТОНОВА

Бу Ватанга ҳеч ким бегона эмас

Уй-жойга муҳтож, меҳнатга лаёқати чекланган фуқаролар
замонавий турар-жойлар билан таъминланмоқда

Бошланғич
1-бета

Шулар ҳақида ўйлаганда сохибқирон бобомиз Амир Темурнинг "Кимки бизнинг кудратимизга шубҳа қилса, қурган иморатларимизни кўрсин" деган гаплари ёдга тушади. Бу эса халқимизнинг азалдан яратувчиликка, бунёдкорликка, ободликка иштиёқи билан эканлигининг яна бир исботидир. Тинчликни севган, келажакни ўйлаган, эртанги кунга тоза ният ҳамда ишонч билан интилаётган эл ўзининг осуда қўрғонини барпо этишни, авлодларига қўрқам иморатлар, боғу роллар қолдиришни ўйлаб яшайди. Мустақкам пойдевор узга қад кўтарётган ҳар битта уй бир оиланинг ҳаловат қўрғони, орзулари рўёбга чиқади, фарзандларини ок юви-ок тараб камолга етказадиган манзил-мақомга айланади. Шуниси билан ҳам бунёдкорлик — буюк иш, буюк қудрат.

Жаннатоманд ўлкамизда ҳар кун, ҳар қадамда қад ростлаган янги, замонавий иншоотлар тинч ва осуда ҳаётимиздан, фаровонликка интилишимиздан дарак беради. Бинобарин, мамлакатимизда инсонларнинг қад-қиммати эъзозлашга, талаб ва эҳтиёжларини ўрганиб, зарур эҳтиётларни беришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жорий йилнинг Президентимиз томонидан "Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" деб номлангани ва ана шу мақсад йўлида амалга оширилган эзгу ишлар мамлакатимиз ривож ва халқимиз ҳаётини янада яхшилашда чуқур из қолдирмоқда.

Юртимизда аҳоли сони жад ўсиб бормоқда. Бундай вазиятда одамларнинг кундалик зарур эҳтиёжларидан ташқари, уй-жойга бўлган талаби ҳам ортиб бориши табиий. Шу босдан ҳам йил давомида Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ҳамда барча вилоятлар марказларида ва қишлоқ ҳудудларида кўп қаватли турар-жойлар, намунавий лойиҳалар асосида арзонлаштирилган уйлар қурилишига катта эътибор қаратилди. Маскур уйларнинг пойдевори қўйилишдан тортган, эгаларига топширилишигача мамлакат раҳбарининг диққат марказида бўлмоқда.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг янги барпо этилган кўп қаватли уйлардаги хонадонларга кириб, яратилган қулайликлар, фуқароларнинг турмуш шароитлари билан танишгани барча юртдошларимизни ниҳоятда мамнун этди. Бу, албатта, Президентимизнинг: "Инсонларнинг дарду ташвишларини ўйлаб яшаш — оламийликнинг энг олий мезонидир", дея айтган гапларининг амалий тасдиғидир.

Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йилида, айниқса, ногиронлиги бўлган ва меҳнатга лаёқати чекланган

инсонларни ижтимоий ҳимоялаш борасидаги ишларда халқимизга хос бағрикенглик намоён бўлаётганини таъкидлаш ўринли. Президентнинг Халқ қабулхоналари томонидан турли вазирлик ва идоралар ходимлари билан биргаликда республикамизнинг барча шаҳар ва туманларида сайёр қабуллар ташкил этилиб, фуқаролар билан юзма-юз мулоқотлар ўтказилди. Шунингдек, бевосита фуқароларнинг хонадонларига кириб, турмуш шароитлари билан танишилди. Ногиронлиги бўлган, эҳтиёжманд фуқароларнинг яшаш шароити ва моддий аҳоли ўрганилиб, зарур эҳтиётлар уюштирилганидан мингглаб хаста қўнғилларга ёруклик кирди.

Президентимиз тошпириғи асосида ўзининг уй-жойига эга бўлмаган, меҳнатга лаёқати чекланган фуқароларни қўллаб-қувватлаш мақсадида ана шундай эҳтиёжманд кишилар рўйхати шакллантирилди. Ногиронлиги бор 972 нафар аёлга тикув машиналари давлат томонидан совға қилиниб, хомашё билан тўлиқ таъминлашни йўлга қўйилди. "Ўзлаҳтасаноат" ҳамда "Ўзбекистон темир йўллари" акциядорлик жамиятлари тикувчилик маҳсулотлари бўйича буюртмаларини асосан ана шу қасаначи аёлларга бермоқда. Ушбу қасаначилик асосидаги меҳнатдан тушадиган маблағ уларни шахсий уй-жой билан таъминлашга йўналтирилади.

Худди шундай хайрли ишларнинг давоми сифатида ногиронлиги бўлган ва меҳнат қилишга лаёқати чекланган, ўз уй-жойига эга бўлмаган фуқароларга имтиёзли кредит асосида уйлар ажратилиб, бошланғич бадалли давлат томонидан тўлаб берилмоқда. Шу асосда жорий йилнинг ўзига 1 минг 207 нафар фуқарони уй-жой билан таъминлайдиган маблағ ажратилди.

Хозиргача 443 та уй ана шундай оилаларга топширилди. Айни пайтда мамлакатимизнинг барча ҳудудларида бундай хайрли тадбирлар давомида эътириб, яна қўллаб оилалар янги уйларга қўчиб киришмоқда. Улар, албатта, давлатимиз раҳбарларидан мамнун бўлиб, тинч Ватанда, меҳр-муруватли халқи орасида ҳеч кимдан кам эмасликларини ҳис этиб, янги йили ўз уйларида, оиласи ва ақинлари билан шоду хушроқликда кутиб оладилар. Бундай қувончли оилани ҳеч нарса қирдириб қўймайди.

Жиззах вилояти Шароф Рашидов тумани Халқобод маҳалласида яшовчи биринчи гуруҳ ногирони Мухайё Холниёзова яқингача уқасининг тортига хонадонидан унинг оиласи билан бирга яшаб келарди. Уқаси доимий ишлайдиган иш жойи бўлмагани учун турли юмушларни бажариб, қўл учига кун кечи-

раётгани туфайли уйини кенгайтиришга ёки оқасига алоҳида уй-жой қилиб беришга имкон тополмаган.

Мухайё хастаман, деб қўл қовуштириб ўтирмасдан, тикувчилик билан шуғулланиб, маҳалладаги қизларга ҳам тикувчилик сирларини ўргатиб келади. Шу тариқа рўзгорни таъминлашда уқасига қўмаклашади.

Президентимизнинг жойлардаги Халқ қабулхоналарига келиб тушаётган мурожаатлар, шунингдек, Халқ қабулхоналарининг турли вазирлик ва идоралар, шаҳар ҳамда туманлардаги секторлар билан ҳамкорликда маҳаллардаги ҳар бир хонадонга кириб, оилаларнинг ижтимоий аҳолини ўрганиш асосида жисмоний имконияти чекланган, уй-жойга эҳтиёжманд бўлган фуқароларнинг рўйхатлари тузилди.

М.Холбоева ҳам ана шундай ўрганишлар жараёнида уй-жойга муҳтожлар рўйхати-га киритилди. Шундан сўнг "Жиззахпахтасаноат" корхонаси томонидан Мухайёхон янги тикув машинаси билан таъминланди, қасаначи сифатида ишга қабул қилинди. Камтарлиги, ҳалол меҳнати туфайли Мухайёнинг ишлари юришиб кетди, орзулари бичрин-кетин амалга оша бошлади. Тумандаги Янгибод маҳалласида қуриб битказилган барча замонавий шароитларга эга намунавий лойиҳадаги уйлардан бири унга берилди. Энди у ҳам бошқа бахтиёр инсонлар қатори ўз уйига — обод ва ораста қўрғонига эга бўлди. Уй учун тўланадиган узоқ муддатли кредитнинг дастлабки бадалли давлат томонидан тўлаб берилган бўлса, қолганини у корхона учун этак ва бошқа буюртмаларни тикиб, қасаначилик иши билан аста-секин тўлаб боришни бемалол уйдаяйди. Шогирдлари ундан нафакат тикувчилик хунарини, балки сабру матонат ҳамда ҳаёт учун курашмиш сирларини ҳам ўрганиб боришларига шакл-шубҳа йўқ.

Саидбархон ая Халилова ҳам ҳаётининг оғир машаққатларини бошидан кечирган аёллардан бири. У Тошкент вилояти Янгийўл тумани Гўлбаҳор шаҳарчасидаги "Ахил" маҳалласида истикомат қилади. Онахон уч нафар ўғли билан кўпқаватли уйдаги бир хонадан иборат тор хонадонда яшаб келади. Тақдир синовини қарангки, онахоннинг бир йўла икки нафар ўғли юрломайдиган ногирон бўлиб қолган.

— Биз асли Сурхондарё вилоятининг Ҳазрат Нур туманидаги Боботов қишлоғида яшар эдик, — дейди Саидбархон ая. — Турмуш ўртоғим қишлоқ шифохонасида оддий шифокор эди. Ўғилларимни соппа-соғ улғайтирганман. Ҳатто армияда хизмат қилишган. 1968 йилда туғилган ўғлим Илхомжон ўша пайтда ўзиниғиза яқин бўлган Тожикистондаги алюминий заводида бир муддат ишлаб

юрди. 1970 йилда туғилган Хусанжон ўғлим эса пахта даласида ишларди. Заводи-нинг таъсири бўлди, билмадим, иккала ўғлим тез-тез касал бўлиб қийналаверди. Даволатишга кўп уриндик. Лекин йилдан-йилга буларнинг соғлиги орқага кетаверди. Шундан сўнг турмуш ўртоғим: "Тошкентга кетамиз, ўғилларимизни ўша ерда даволатамиз", деди. 2004 йилда мана шу Янгийўлга қўчиб келдик...

Аммо барибир йигитларни тўлиқ даволашнинг имкони бўлмаган. Натижада айни кучга тўлган пахлаводай икки ўғил оғири шол бўлиб, тўшакка михланиб қолган. Устига-устак, турмуш ўртоғи вафот этган, иккала ногирон ўғлига қараш ҳам ёлғиз онахоннинг зиммасида қолган.

— Оилавий шароитим оғирлигидан маҳалла фаоллари хабардор эди. Уларнинг кистови билан Президентнинг давлат маслаҳатчиси ўтказган сайёр қабулга бордим. Аҳоли-минни сўрашди, айтдим, — дейди ая қўзига ёш олиб. — Дардимни дарров тушунишди. Халқ қабулхонаси, туман ҳокимлиги вакиллари келиб шароитимни кўришди. Кейин янги қуриладиган намунавий уйлардан бирини бизга беришларини айтишди. Уйнинг бошланғич тўловини ҳам давлат томонидан тўлаб бериладиган бўлишди. Кичик ўғлим Шухратжонни хозир хайдовчиликка ўқитишяпти. Иш ҳам топиб беришларини эшитиб, бошим осмонга етди. Энди уйнинг қолган тўловларини ўзимиз тўлай оламиз. Бизнинг ҳолимиздан хабар олган, ёрдам қилишни чўзган давлатимизга, раҳбарларимизга раҳмат. Элга қайишгани эл қўлайди, кўпнинг дуоси қўл бўлади.

Яхшиям маҳалла-қўй бор, юриш-туришингдан, қувончу ташвишингдан хабардор бўлиб туради. Яхши кунинг-да олқишлайди, бошингга ташвиш тушганда елкадош бўлади. Аждодларимиздан мерос бўлиб келатган бундай фазаиллар одамлар ўртасида ўзаро меҳр-оқибат риштала-рини мустаҳкам боғлаб туради, инсоннинг ёлғизлигини қолишига йўл қўймайди.

Дарҳақиқат, ҳаёт ҳар кимга турлича синовларни тақдим этади. Гоҳида бу синовлар оғирроқ келса, беихтиёр, яқинларинг, кўнгил етарларингнинг ёрдами, ҳолингдан хабар олишларини, ҳеч бўлмаса далда берувчи бир оғиз сөхри сўзларини кутасан. Шундай дамларда маҳалла-қўй, давлат идораларининг вакиллари ҳолингни сўраса, мушқулнинг елкадош бўлса, бу Ватанда ҳеч ким сенга бегона эмаслигини ҳис этиб, қалбни таърифлаб бўлмас қувончга тўлади. Ана шу ягона оиланинг бир аъзоси сифатида юрда бўлаётган ўзгаришларга, хайрли ишларга озгина бўлса ҳам ўз хиссанг қўшиг қелади. Зеро, бугунги кунда давлат идоралари халққа яқинлашмоқда. Фуқароларнинг турмуш шароити, муаммоларини ўрганишга алоҳида аҳамият бериляпти. Барча вилоят, туман ва шаҳарларда Президентнинг Халқ қабулхоналари фаолият кўрсатиб, бевосита фуқароларнинг мурожаатлари билан ишламоқда. Буларнинг барчаси халқимиз учун, юрт фуқароларининг фаровон ҳаёт кечирिशлари учун қилинаётган савий-ҳаракатлардир. Мамлакатимиз ривож, ободлиги йўлида амалга оширилаётган эзгу ишлар барча-мизни ҳамфикр ва ҳамжиҳат бўлиб яшашга ундайди.

Уйғун РЎЗИЕВ

ХУДУДЛАРДАН ДАРАКЛАР

НУРОНИЙЛАРНИНГ НУРАФШОН МАСКАНИ

Нуронийларни эъзозлаш, уларга юксак ҳурмат ва эҳтиром кўрсатиш ҳар биримизнинг бурчимиз. Бу халқимизнинг эзгу қадриятларидан бирига айланган. Мамлакатимизда ёши улғу инсонларга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш, уларнинг турмуш шароитини янада яхшилаш, ижтимоий муҳофаза қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2016 йил 28 декабрдаги "Ўзбекистон фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш "Нуроний" жамғармаси фаолиятини янада такомиллаштириш чоралари тўғрисида"ги фармони бу борадаги ишларни янги босқичда давом эттиришга хизмат қилаётди.

Яқинда Нарпай туманидаги "Ёшлар" истироҳат боғи ҳудудида бунёд этилган "Нуронийлар маскани" фойдаланишга топширилди. Ушбу бино кекса авлод вакиллариغا Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 25 йиллиги арафасида аjoyиб тўхфа бўлди. Мажмуанинг очилиши катта шодлиққа айланган. Унда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, меҳнат фахрийлари, нуроний отахону онахонлар иштирок этдилар.

Ушбу масканда кексалар учун барча шароит яратилган. Кутубхона, тиббий даволашни хонаси, жисмоний тарбия зали, шахмат-шашка клуби ҳамда чойхона уларнинг ихтиёрида.

Анжуманда туман ҳокими Ботир Жабборов йиғилганларга меҳр-оқибат, инсонийлик, хайр-саховат ҳамда нуронийларимизнинг ватанимиз раънақи, ёшлар келажак учун қўшган ҳиссалари ҳақида сўзлаб, янги иншоотни ишга тушиши муносибати билан қўтлади. Шундан сўнг бир гуруҳ нуронийлар сўзга чиқиб, Президентимизга, мутасадди ташкилот вакилларига ўзларининг илқ тилакларини, миннатдорлигини билдирдилар.

Бундай мухташам бинони қўриб, қувонасан, киши, — дейди меҳнат фахрийси Нормурад Топматов. — Президентимизнинг биз кексаларга кўрсатаётган юксак эътибори, раҳм-ҳурмати умримизга умр қўшмоқда. Мажмуадаги шароитларни қўриб, шундай юрда яшаётганимдан фахрланиб кетдим. Оммавий ахборот воситалари орқали дунёнинг турли нуқталарида содир бўлаётган нотинчликлар, айниқса, аёллар, болалар, қариаларнинг машаққатли ҳаётини қўриб, юртимиздаги бугунги тинчлик-хотиржамлик, дориамон қунарларга қайта-қайта шукрона айтаман...

Очилиш маросими сўнггида кексаларимиз бир пилёта чойга таклиф этилди.

Т. ТОШМУРОДОВ

"ЁШЛАР ПОЕЗДИ" ТАРҒИБОТЧИЛАРИ НАРПАЙДА

Эртанги кун давомчилари сифатида давлатимиз томонидан ёш авлодга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Юртимиз бўйлаб ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш мақсадида ўтказилаётган "Ёшлар поезди" тарғибот акциясини ҳам ана шу эътиборлардан бири сифатида эътироф этиш мумкин.

Вилоятимизда келган "Ёшлар поезди" тарғиботчилари туманимизга ҳам ташир буюрдилар. Тарғибот тадбирлари доирасида Ёшлар иттифоқи фаоллари, журналистлар, ўз соҳасида ютуқларга эришган намунали ёшлар 13-бўлаги мусика ва санъат мактабидан ўқитувчи, очик мулоқот тадбирини ўтказишди.

Мулоқотда туман ҳокимлиги, мутасадди ташкилотлар, Ёшлар иттифоқи туман бўлими ходимлари, мактаб, касб-хунар коллежлари ўқувчилари ҳамда уюшмаган ёшлар иштирок этдилар. Тадбир давомидаги кизгин мунозараларда меҳмонларимиз ёшларнинг саволларига атрофлича жавоб беришди.

Шунингдек, тарғиботчилар туманимизда истикомат қилувчи кам таъминланган, кўп фарзандли оилалар, ногиронлар хонадонларига ташир буюриб, совғасалом улашди.

— Олти нафар фарзандимиз бор, — дейди Алишер Навоий номидаги маҳалла фуқаролар йиғини фуқароси Вали Жабборов. — Ўғил-қизларим бундай вақтларини мазмунли, фойдали машғулотлар билан ўтказишлари учун мусика, санъат, спорт тўғрисида катнашадилар. Юртимизда барча болаларнинг ҳеч кимдан кам бўлмай улғайишлари учун барча шароитлар етарли. Бундан халқимиз катори биз ҳам мамнунмиз.

Тарғибот гуруҳи таркибидида психолог, мутахассислар томонидан қабул ташкил этилди. Кам таъминланган, эҳтиёжманд оилалар фарзандлари, ногиронлиги бўлган ёшларга зарур воситалар ва эсдалик совғалари топширилди. Бир сўз билан айтганда, "Ёшлар поезди" тарғибот акцияси тадбирлари юртдошларимизда катта таассурот қолдирди.

Ш. РАИМОВ
Самарқанд вилояти

САЙЛОВ —

демократиянинг ажралмас белгиси

Бошланғич
1-бета

Такрорий овоз бериш икки ҳафта ичида ушбу Қонуннинг талабларига риоя этган ҳолда ўтказилиши, такрорий овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг овозини бошқа номзодга нисбатан кўпроқ олган номзод сайланган деб ҳисобланиши, такрорий овоз беришда сайловчиларнинг иштирок этиши фойзи ҳисобга олинмаслиги белгиланган.

Таъкидлаш жоизки, 2017 йил 29 августда "Тошкент шаҳар халқ депутатлари туман Кенгашига сайлов тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг қонуни қабул қилиниб, унга асосан Тошкент шаҳрининг барча туманларида ҳам халқ депутатлари Кенгашлари тузилади.

Маскур қонунга қўра, Тошкент шаҳар халқ депутатлари туман Кенгашига сайлов — 2017 йил декабрь

ойи учинчи ўн қўнғилнинг биринчи яқшабасида, яъни 24 декабрь кунини ўтказилади.

Шуни таъкидлаш жоизки, Тошкент шаҳрида доимий ёки вақтинча бўйхат асосида яшовчи барча фуқароларимиз ўзларининг жамият ва давлатнинг сиёсий ҳаётидаги юқори ўринларини кўрсатган ҳолда, сайлов ҳуқуқларидан бевосита фойдаланишлари ҳамда маз-

кур жараёнда фаол иштирок этишлари лозим.

Бу эса, ушбу сиёсий жараённинг адолатли ва шафқат ҳолда ўтишини таъминлабгина қолмай, сайлов қонуничилигини янада мустаҳкамлашини таъминлайди.

Мавлуда БОБОКУЛОВА,
Тошкент шаҳар адлия
бошқармаси масъул ходими

► ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИ — АМАЛДА

2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси келгуси беш йиллик тараққиётимизни белгилаб берадиган муҳим ҳужжатдир. Мамлакатимиз оммавий ахборот воситаларида унинг мазмун-моҳияти қандай ёритилмоқда? Журналистлар уларнинг мазмунини кенг жамоатчиликка етарли даражада етказиб бера оляптими?

HARAKATLAR STRATEGİYASI 2017-2021

медиалагерда шу масалаларга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси раиси С.Ҳақимов, "Ўзбекистон овози" — "Голос Узбекистана" газеталари бош муҳаррири С.Остонов ва бошқалар Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган изчил ислохотлар, Ҳаракатлар стратегияси халқимиз турмуш фаровонлигига юксалтиришга хизмат қилаётганини таъкидлади.

Мамлакатимизда оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш, соҳа вакиллариини қўллаб-қувватлаш ва раббатлантириш тизими яратилган. Бу оммавий ахборот воситаларида фаоллият юритаётган ҳар бир ижодкорнинг давр билан ҳамнафас яшаб, кенг жамоатчиликни бунёдкорлик сари руҳлантиришга, ислохотлар моҳиятини англашга ундайдиган шис сафатида

Қарғонада бўлиб ўтаётган "Харакатлар стратегияси: ислохотлар жараёни ва оммавий ахборот воситалари" мавзусидаги анъанавий VII ўқув-медиалагерида ана шу жихатларга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги ННТ ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди, Республика товар-хонамёи биржаси ва вилоят ҳокимлиги томонидан ташкил этилган анжуманда мамлакатимизда фаолият юритаётган оммавий ахборот воситалари раҳбар ва ходимлари иштирок этмоқда.

Давлатимиз раҳбари
Шавкат Мирзиёев томо-

БОЛАЛАР КИТОБЛАРИ

фарзандларимиз кўлига қандай етиб бормоқда?

» ФАОЛИЯТГА БИР НАЗАР

Болалар руҳияти катталарникидан кескин фарқ қилади. Айниқса, мактабгача бўлган ёшдаги фарзандларимиз дунёни покиза нигоҳлари билан кўради, улар учун ҳаёт фақат шодлик ва қувончдан иборат. Шу сабаб болалар адабиётини нашр қилишда яна бир жиҳатга, яъни оламга ишонч ва умид билан қарашга ўргатувчи, яхшиликнинг ёмонликдан, ростнинг ёлғондан устунлигини кўрсатувчи ғоялар акс этган асарларни танлашга эътибор қаратиш лозим.

Sолалар адабиётига китоблар тарихига зар соладиган бўл юртимизда панд-наҳхат руҳидаги асарлар болалар адабиётини дастлабки намуналар ҳисобланади. Масалан, Кашифнинг “Қобуснома”, Саъдийнинг “Ғулистон”, “Бустон”, Жомийнинг “Баъристон” асарлари шунлар жумласидандир. Булар таржима асосида ўзбек адабиётига киритилган асарлардир. Алишери Навоийнинг “Ҳайрат ул-қалб”, “Мантиқ ул-тайр”, Кашифнинг “Зарбулмаснада” асарлари ўзбек болалар адабиётининг мумтоз намуналар ҳисоб бўлиб, панд-насихат руҳидаги ҳикоятлар билан ёш авлодлар асрлар мобайнида яхши инсоний фазилатлар руҳида тарбиялашга хизмат қилиб келганда.

Болалар адабиётининг шайланмиши барча халқларда шайланган маърифатпарварлик ва маърифат-таълим тизими ислоҳоти билан чамбарчас bogʻlangan. Ўзбек болалар адабиётининг барқарорлашуви ҳам XX аср бошларидаги маърифатпарварлик ҳаракатига бориб тақдим. Саидрасул Азизов, Мунаввархон, Абдулла Абдуний ва бошқа ўнлаб маърифатпарварларнинг янги усуллар, ўзбек мактаблари ўқувчилар учун яратган эҳлиқия ва "Алифбо" ва "Ўқши китоби"ри ўзбек болалар адабиётининг томи маънафода ёрқин намуналари ҳисобланади.

Утган асрда Фафур Фул
Ойбек, Абдулла Қаххор, Б
ратий, Куддус Муҳаммадий,
фар Диёр, Ҳамид Олимж
Ҳаким Назир, Пўлат Мўм
Носир Фозилов, Худойбе
Тўхтабоев, Толиб Йўлдош,
рҳод Мусажонов, Мирка
Осим каби шоиру адиблар

фақат катталар учун, балки болалар учун ҳам кўплаб асарлар яратдилар.

Бугунги кунда Худойберди Тухтабоев, Носир Фозилов, Анвар Обиджон, Эркин Малikov, Иқбол Мирзо, Кавсар Турдиева, Илхом Зойиров, Дилшод Ражабов, Ориф Тухташ каби ёзувчи ва шоирлар болалар адабиётига ўз қиссаларини қўшиб келишмоқда.

Болалар адабиёти мазмунан қўйилган турларга бўлинади: йўналиштирувчи адабиётлар, бадиини адабиётлар, ўқув адабиётлари.

Болалар адабиётини нашр этиш соҳасида асосий ўринни албатта бадий адабиётлар эгаллайди. Уларни чоп этишда, бичирчидан, боланинг ўз ички оламини англашини, афродоғларга ва умуман, ҳаёт билан таништиришни, иккинчидан, унинг нафақат ақлий заковатини кучайтиришни, балки шахсий туйғуларини ҳисобга олиш жуда ҳам муҳимдир.

Бола тарбиясида китобнинг ахамияти жуда катта эканини ҳаммази биламиз. “Болаларни уларнинг соғлиғига зарар етказувчи ахборотдан ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунида китоби боланинг ёшдан келиб чиққан ҳолда нашр этиш белгилар қўйилди. Айтиб ўтиш лозимки, шу пайтгача бу йўналишда аниқ бир меъёр ишлаб чиқилмаган эди.

Болалик даврини боланинг ривожланиши, жисмоний ва рухий имкониятларидан келиб чиққан ҳолда қуйидаги босқичларга ажратиш мумкин.

1 ёшдан 3 ёшгача бўлган давр. Бу давр нарсаларни бири-биридан ажратишни ўрганишдан ташқари жисмоний жиҳатдан жуда шиддатли ўсиш давридир. Бу даврда катталар ки-

тоб ўқю беришдан ташқари уларнинг ўзлари ҳам китобни ўйнайди. Икки-уч ёш бўлганда эса китобларни варақлайди, таниши бўлиб қолган расмларни ундан қидиради ҳамда худди ўқётгандек бармоқларини матн устида юргиза бошлайди. Бу босқич болалари учун расми китоблар ҳамда ўйинчоқ-китоблари тавсия қилиш мумкин. Уларнинг ранги ва кўрниши бошқа бутомлардан ажралиб туриши керак. 3-6 ёшда бола гўдақликдан болаликка ўтади. Психологларнинг айтишича, бу даврда боланинг характери шаклланади. Бу даврда бола китобдаги расмларни бажонидил томоша қилади, катталар ўқиган маттни диққат билан эшитида ва уни ёдлаб қолишга тиришади ва ниҳоят, ҳарфларни таниб, қисқа сўзларни мустақил ўқий бошлайди. Шунга айтиб ўтиш лозимки, бу ёшдаги болалар қисқа-қисқа шеърларни ёллашни ёқтирашади. Демак, бу ёшдаги болалар учун расми китобли китобларни чоп этиш мақсадга мувофиқ бўлади.

7 ёшга тулган давр. Айнаш шу даврда боланинг жисмоний, рухий, ҳиссий, интеллектуал ўсиш даври содир бўлади. Бола ўқиб билим олиш даврига тайёргарлик қўради. У мактабга чиқади ва бола илк марта дарсликларни қўлига олади. Дарсликлар билан жиддий муносабатда бўлиш билан бирга китобни мен ҳам ўқиб оламан ва бу жузла зарур деган хулоса пайдо бўлади. Китобга янгича ёндаша бошлайди, китоб бола ҳаётида ажралмас ҳамроҳга айланади.

Тулган давр. Бу даврда ўспиринлик даврига ўттич учун жисмоний ҳамда руҳий кул дигиш жараёни кечадн. Бу даврда бола-нинг фоаллиги ошадн, айнн-са, тарихий воқеаларга кизик-тишн кучадн. Масалан, миллий қаҳромонларимиз, Жалолитдин Мангубердн, Широқ, Тумарис-лар акт этсан асарлар бу давр китобхони учун айнан мос ке-ладн. Бола бадийи адабиётн ўқигандн унинг қаҳромонлари билан яшайдн, хаёлида бу воқе-алар ўз хаёлида бўлаётгандек та-саввурлар ҳосил бўлидн.

Кейингиси, ёшлик даврида ўтиш, яъни ўсмирлик даври, бу — 13 ёшдан 16 ёшга бўлган даврдир. Бу даврда бола ўзи-ўзини англай бошлайди, сифда, ўртоқлари орасида ўрни бўлишини хоҳлайди, ҳаётда ўзи ҳавас қиладиган идеални қидиради, кўпинча ўзи севиб ўқийдиган китоб қаҳрамонларини ўзига идеал қилиб олади ва унга ўқнаша ҳаракат қилади.

17 ёшдан бошлаб 18 ёшта
тўтган илк ёшдан даврда улар
ҳам рухий, ҳам жисмоний то
мондан етуқликка эришадил,
мустиқил фикрлайди ва шахс
сифатида шаклланади. Китоб
ўқишга бўлган қизиқиш ранг-
баранглик касб этади. Энди
улар китобларни танлаб ўқий
бошлашади. Мавзудар кенгай-
ди. Катта ҳаётга тайёргарлик
жараёни кечадиган бу даврда
китобнинг таъсир доираси жуذا
кенгдир.

Янги қонун бўйича ахборот маҳсулотларининг ёшга оид таснифи 5 та турга бўлинган. Агар ахборот маҳсулотига "0+" ёзуви акс эттирилган бўлса, демак, у барча ёшдаги болаларга мўлжалланган ахборот маҳсу-

лоти ҳисобланади. Агар "18+" ёзуви акс эттирилган бўлса, бу барча ёшдаги болалар учун таъкидланган ҳисобланади.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, Ўзбекистон Республикасининг “Болаларни уларнинг соғлиғига зарар etkazuvchi axborotdan himoya qilish tўғрисида”ги қонунига кўра болаларга мўлжалланган китобларнинг ёшта оли таснифини белгилash ишлаб чиқарувчилар ва тарқатувчилар томонидан, шу жумладан, экспертларни жалб қилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси ҳудудida тарқатиш бошлангунига қадар амалга оширилди деб белгилab қўйилган. Бунда экспертлар ўтказиш харажатлари буюртмачи томонидан қопланилади.

Чоп этиланг китобларнинг китобхоналарга етказиб бериш масаласи ҳам долзарбdir. Бугунги кунда Тошкент шаҳрида фаолият олиб бораётган барча йирик нашриётларнинг битта муаммоси бор. У ҳам бўлса, чоп этиланг китобларнинг китобхона кўлига етиб бормаётгани. Ёки етиб бора ҳам, қimmat нархларда етиб бораётгани. Бу масала юқорида айтиб ўтилган қарорда кўрсатиб ўтилган. Шу мақсадда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги кенг миқёсдаги ишларни амалга оширмоқда. Улардан бири Агентлик ва "Ўзбекистон почтаси" АЖ ҳамда Ўзбекистон халқ таълими вазирлиги билан биргаликда кўшма қарор тайёрланганлиги. Қарордан мақсад нима? Бу кўшма қарорда нималар кўрсатиб ўтилган? Унда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги тасарруфидagi нашриётлар ўз каталогларини тайёрлайди ва республиканинг энг чекка ҳудудлари ҳам мавжуд бўлган почта бўлимларига юборилади. Ушбу каталог орқали китобхоналар нашриёт нархиди китобларга буюртма бериши мумкин бўлади. Почта бўлими хизмати аввалдан белгиланган устамга ҳақ эвазига шу буюртма бўйича ишларни амалга оширади. Ҳозирги вақтда ушбу тизимни мунтазам йўлга қўйиш бўйича ишлар олиб бориلىмоқда.

**Даврон
УЛУҒМУРОДОВ,
Чўлпон номидаги НМИУ
бош мухбири**

► **ЖУРНАЛНИНГ ЯНГИ СОНИ**

"Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари" журна-
лининг янги сони
нашрдан чиқди.

Журнал таҳрир ҳайатининг "Миллий давлатчилигимизнинг ҳуқуқий қомуси" сарлавҳали мақоласи билан очилади. Унда Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг қабул қилиниш тарихи, унинг халққа ва аҳамияти ҳақида

**„ДЕМОКРАТЛАШТИРИШ
ВА ИНСОН
ҲУҚУҚЛАРИ“**

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси Комилжон Комилновининг "Конституциямиз — мустақил давлатимиз пойдевори", Республика Ички ишлар вазирлиги Пулат Бобожононинг "Фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида" мақолалари ҳам Асосий қонунимизга бағишланган.

“Мустақиллик ва миллий парламентаризмнинг шаклланиши ва ривожланиши” мавзусидаги давра суҳбати ҳам (муаллиф Фулом Мирзо) эътиборга молик. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси, журнал бош муҳаррири Акмал Сайдов, ХДПнинг Олий Мажлис қонунчилик палатасидаги фракцияси раҳбари, Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосари Хотамжон Кетмонов, “Миллий тикланиш” ДПнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси раҳбари, Спикер ўринбосари Сарвар Отамуродов, “Адолат” социал-демократик партиясининг Олий Мажлис қонунчилик палатасидаги фракцияси раҳбари, Спикер ўринбосари Наримон Умаров ҳамда Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — ЎзЛиДепнинг Олий Мажлис қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзоси Ойбек Жумаевларнинг мулоҳазалари билан танишасиз.

Шунингдек, Тошкент шаҳридаги Инха университети проректори Турдумурод Турсунмуродовнинг "Давлатнинг илмий-технологик тараққиёти: устувор йўналишлар ва сиёсий омиллар", Қорақалпоқ давлат университети докторанти Калбой Бобоназаровнинг "Радиациявий ҳавфсизлик ва инсон ҳуқуқларини таъминлаш муаммолари", сиёсий фанлар доктори Хусниддин Аҳмедовнинг "Жамият ҳаётининг маънавий янгиланиши — демократик тараққиёт қафолати", Урганч давлат университетининг катта илмий ходим-изланувчиси Бекзод Жуманиёзовнинг "Фуқаролик жамиятининг ривожланиш индекслари" сарлавҳали материаллари ҳам сизни бефарқ қолдирмайд.

Сабоҳат СУЛТОНОВА,
"Нур" мабину

ФАРФОНАДА ЖУРНАЛИСТЛАР МЕДУАЛАГЕРИ БОШЛАНДИ

Тадбир доирасида иштирокчилар вилёт ўлкашунослик музейида фотояждокдорлар Шамсиддин Корабоев ва Муқимжон Кодировнинг “Лаҳзада ҳаёт манзаралари” номли ижодий кўргазмасининг очилишида иштирок этди. Кувасой шаҳридаги “Қварц” акциядорлик жамияти ва Фарона шаҳридаги бунёдкорлик ишлари билан танишув ҳам иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

24 декабрга қадар давом этадиган медаллагерда “Ҳаракатлар стратегияси — Ўзбекистон танлабдан йўлнинг манتيқий давоми”, “Матбуотда очиқлик, ошқоралик ва ҳозиржаеоблиқнинг ўрни ва аҳамияти”, “Ташқаридан назар: таҳлил ва тақлиф” каби мавзуларда маърузалар тингланади.

**М.СУЛАЙМОНОВ,
ЎзА мухбири**

КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШ КУЧАЙДИ

ШАРХ ЎРНИДА

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Коррупцияга қарши курашиш бўйича республика идоралараро комиссияси томонидан ЕХТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси ва бошқа ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда ташкил этилган тадбир доирасида «Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашишга оид ислохотлар: эришилган натижалар ва долзарб вазифалар» мавзусида халқаро конференция бўлиб ўтди.

Конференциянинг очилишида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратури ўринбосари Э.Йўлдошев мамлакатимизда коррупцияга қарши курашиш давлат сиёсати даражасига кўтарилганини алоҳида таъкидлади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 25 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида қайд этилганидек, жамиятимизда «Қонун ва адолат — устувор, жиноятга жазо — муқаррар» деган принциплари қарор топтириш учун бор куч ва имкониятлар сафарбар этилмоқда. Мазкур йўналишдаги эътиборга молик ишлар қаторида коррупцияга қарши курашишнинг яхлит тизими яратилганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Дарҳақиқат, жамиятимизда коррупция, турли жиноятларни содир этиш ва бошқа ҳуқуқбузарлик ҳолатларига қарши курашиш, уларга йўл қўймаслик, жиноятга жазо, албатта, муқаррар экани тўғрисидаги қонун талабларини амалда таъминлаш бўйича қатъий чоралар қилинмоқда. Ўзбекистон Республикасининг «Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида»ги қонуни 2017 йил 4 январдан қўлдан кетган бу борада муҳим ҳуқуқий асос бўлди.

Тадбирда сўзга чиққан ЕХТнинг Ўзбекистондаги лойиҳалари мувофиқлаштирувчиси Жон МакГрегор Ўзбекистонда коррупцияга қарши курашишга оид тизимли ишлар амалга ошириладиганини таъкидлади. 2017—2021 йилларга мўлжалланган Харажатлар стратегияси бош ғояси инсон ҳуқуқ ва манфатларини таъминлаш эканининг ўзи бунинг амалий ифодасидир. Чунки коррупция нафақат тараққиётга тўсқинлик қилади, балки уни амалга

оширган шахс бошқаларнинг ҳуқуқини ҳам поймол этади. Шу маънода ушбу соҳада бу йил мамлакатимизда алоҳида қонун қабул қилингани эътиборга молик иш бўлди.

Ўзбекистон 2008 йил Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Коррупцияга қарши курашиш конвенциясини ратификация қилган. 2010 йили мамлакатимиз Иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилоти Коррупцияга қарши

курашиш тармоқининг Истанбул харақат дастурига қўшилди.

— Дунёда ҳеч бир давлат коррупциядан холимиз, деб айтмайди. Шунинг учун бу иллатга қарши курашиш доимийлик касб этиши зарур, — дейди БМТ Наркотиклар ва жиноятчилик бўйича бошқармасининг Марказий Осиёдаги минтақавий вакили Ашита Миттал. — Бу борада БМТнинг Коррупцияга қарши курашиш конвенцияси муҳим ўрин тутди. Ўзбекистон мазкур конвенцияга қўшилган, қонун устуворлигини таъминлаш, суд ва ҳуқуқ-тартибот соҳаларини мустақамлаш, муҳими, ҳуқуқбузарлик ва жиноятлар профилактикасида эътиборни қучайтирганидиққатта сазовор. Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев БМТ Бош ассамблеясининг 72-сессиясидаги нутқида амалга ошириладиган ислохотлар билан бутун дунё аҳлини таниш-

Пойтахтимизда Халқаро коррупцияга қарши курашиш кунига бағишланган «Очиқ эшиклар куни» ташкил этилди.

ЎЗА олан суратлар

тирди. Эътиборга молик жиҳати, мазкур нутқ-да халқ давлат органларига эмас, балки давлат органлари халқимизга хизмат қилади, деб алоҳида таъкидлади ва бунинг амалда таъминлаш бўйича сезиларли ишлар амалга оширилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2017 йил 2 февралдаги «Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг қоидаларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ, 2017—2018 йилларга мўлжалланган Коррупцияга қарши курашиш бўйича давлат дастури тасдиқланди. Бош прокурор раҳбарлигида Коррупцияга қарши курашиш бўйича республика идоралараро комиссияси шакллантирилиб, унинг ишлари тасдиқланди.

Бош прокуратура Коррупцияга қарши курашиш бўйича республика идоралараро комис-

сиясининг ишчи органи этиб белгиланган. Комиссия таркибига мутасадди вазирлик ва идоралар, нодавлат нотижорат ташкилотлари, илмий муассасалар, умумий ҳисобда 43 нафар аъзо киритилган.

— Идоралараро комиссия томонидан ўтган даврда коррупцияга қарши курашиш бўйича тизимли ташкилий-ҳуқуқий ишлар ва амалий тадбирлар рўйбга чиқарилди, — дейди Бош прокуратура уюшган жиноятчилик ва коррупцияга қарши курашиш бошқармаси бошлиғи ўринбосари Баҳром Қобилов. — Коррупцияга қарши курашиш таомилларини

Конференция доирасида коррупцияга қарши курашишни тарғиб этувчи қитоблар, газета ва журналлар, буклетлар ва баннерлар ҳамда турли тарқатма материаллар, жумладан, болалар ва ёшлар томонидан мавзу юзасидан чизилган расмлардан иборат кўргазма ташкил этилди.

Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎЗА мухбири

ЖУГРОФИЙ САЁХАТ

ШАҲАРЛАР НОМИ НУМАДАН СЎЗЛАЙДИ?

Шаҳар деганда осмонўпар бинолар, кенг ва раван, серкатнов-сершовкин кўчалар, минг-минглаб эмас, миллионлаб одамлар истиқомат қиладиган ғўшалар кўз олдимизга келади. Ер юзида бой тарихга эга катта ва машҳур шаҳарлар бисёр.

Улар нафақат бекиёс ғўзаллиги, балки бизнес ва туризм нуқтаи назаридан ҳам жозибадорлиги билан ажралиб туради.

Ўзбекистоннинг Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарлари, Саудия Арабистонининг Макка, Мадина, Ар-Риёд, Малайзиянинг Куала-Лумпур, Хитойнинг Пекин, Шангай ва Нанкин, Жанубий Кореянинг Сеул, Инчхон ва Пусан, Испаниянинг Мадрид ва Барселона, Япониянинг Токио, Осака шаҳарлари тилларда дoston бўлиб кетган.

Аммо улар номи қандай маънони англатиши ҳақида эшитганмисиз? Бу галги «Журғофий саёхат»имиз давомиди шу ҳақда суҳбатлашмоқчимиз.

Британия пойтахти бўлмиш **ЛОНДОН** энг яхши транспорт тизимига эга шаҳарлардан биридир. Лондон қадимги римликларнинг «Londonium» сўзидан келиб чиққан, деган тахминлар бор. Аммо бу сўзнинг аниқ маъноси йўқ. Баъзи манбаларда келтирилишича, «Лондон» латинча «Lond» сўзидан келиб чиққан бўлиб, «ёввойи(овлоқ) жой», «ўрмон орасидаги ёввойи ер» деган маъноларни билдиради. Бошқа манбаларга кўра, у қадимги келтлар тилидан олинган, «Lin» — қўл, «Dun» — мустақамлаш сўзлари қўшилишидан ҳосил бўлган. Келтлар даврида шаҳар «Ludid» деб аталган.

Эйфел минораси билан дунёга машҳур **ПАРИЖ** номи эраимиздан аввалги III асрда яшagan келтларнинг паризи қабилиси билан боғлиқ. Сита оролгига келиб жойлашган паризилар кичик баликчилар қишлоғига асос солиди. Бора-бора қишлоқча шаҳарга айланди ва Лютеция номини олди. Эраимизнинг 52-йилда римликлар томонидан босиб олинган шаҳарга «Паризилар шаҳри» номи берилди. Кейинчалик у Паризга айланиб кетди.

Нидерландия пойтахти **АМСТЕРДАМ** эса Амстел дарёси бўйида жойлашган. Утмишда дарё тошиб, ён-атрофи сув босавергач, тўғон қўрилган. Нидерландчада «тўғон» маъноси билдирувчи «Dun» сўзи дарё номига қўшилиб, «Амстердам», яъни «Амс-тел дарёсидаги тўғон» номига эга бўлган.

Афғонистон пойтахти **КОБУЛ** шаҳри асли «қоҳ» — сомон ва «пул» — кўприк сўзларидан келиб чиққан.

Маълумки, араблар бу юртларни фатҳ этишгач, жойларни ўз тилларида талаффуз қилишган. Шунга кўра Қоҳпул ҳам арабчасига Қобул (араб тилида «п» товуши йўқ) тарзида машҳур бўлиб кетган.

Шундай шаҳарлар номи борки, улар маъноси бевосита пойтахт эканига ишора қилади. «Соул» («пойтахт») сўзидан олинган Жанубий Корея пойтахти — **СЕУЛ**, «Бейжин» («шимол пойтахт») сўзидан олинган Хитой Халқ республикаси пойтахти — **ПЕКИН** ҳам шулар жумласидандир.

«КУАЛА ЛУМПУР» — «ифлос дарё», «**РИО ДЕ-ЖАНЕЙРО**» — «январ дарёси», «**СИДНЕЙ**» сўзи маҳаллий аҳоли тилида «чиройли кўриниш», «**КАМАПАЛА**» — «оҳу» маъноларини англатади. Миср пойтахти **КОХИРА** «Ал-Қаҳира» сўзидан олинган бўлиб, «ғолиб» деган маънони, Хиндистон пойтахти **НЮ-ДЕХЛИ** эса форсча «дахлиз» сўзидан келиб чиқиб, «янги эшик», «янги чегара» маъноларини билдиради.

Буқалар жанги билан машҳур Испания диёрида жойлашган пойтахт шаҳар **МАДРИД**нинг ривожланиш даври 932 йилга бориб тақалади. Шаҳар Мажрит қалъаси атрофида пайдо бўлган. 1561 йили қирол Филипп уни ўз давлатининг пойтахти деб эълон қилган. Мадрид сўзи қадимги араб ва испан тиллари аралашмасидан ҳосил бўлган, деган тахминлар ҳам бор. Аммо бу сўзнинг аниқ маъноси ҳануз номаълум. Бироқ шуниси аниқки, Мадрид қалъа номидан келиб чиққан.

Швейцария пойтахти **БЕРН** шаҳри номи немис, француз, италян тилларида ҳам бир хил «Бирлашган шаҳар» — маъносини англатади. Германия пойтахти Берлин эса славянча «Бери», яъни «ботқоқ» сўзидан келиб чиққан.

Ўзимизнинг жонажон юртимиздаги шаҳарлар маъносига назар ташласак, уларнинг келиб чиқиши ҳам узоқ ўтмишга бориб тақалишининг ғувоҳи бўлаемиз. Жумладан, пойтахтимиз **ТОШКЕНТ** 2200 йилдан ортиқ тарихга эга. Шаҳар сифатида у ҳақидаги биринчи маълумотлар эраимиздан аввалги II асрдаги қадимги манбаларда учрайди. Хитой манбаларида Тошкент Юни, 262 йилдаги «Зардушт Қабаси» қайдиномларида эса Чоқ деб аталган. Араблар истилоси бошлангач, араб алифбосида «ч» ҳарфининг йўқлиги боис арабчада ёзилган асарларда «Шош» деб аталган. Илк ўрта асрларда у «Чоқ», «Шош», «Шошкент», «Мадина аш-Шош», «Бинкат» деб номланган. Шаҳар «Тошкент» номи билан давлат ХI асрнинг машҳур алломалари — Абу Райҳон Беруний ва Махмуд Қошғарий асарларида тилга олинган. Беруний ўзининг «Хиндистон» асарида Тошкент номининг келиб чиқиши тўғрисида сўз юритиб, «Тош» асли туркча сўз бўлиб, Шош кўринишини олган. «Тошканд» — «тошли қишлоқ» демакдир, деб изоҳлайди.

Г.ТУРСУНПҲАТОВА тайёрлади.

БУ ТУРФА ОЛАМ

НУР ТАРАТУВЧИ ЎСИМЛИКЛАР

Чироқ ёки стол фанари ўрнини ёруғлик таратувчи ўсимликлар эгаллашини ҳеч тасаввур қилиб кўрганмисиз? Иконсиз дейишга шошилманг. Сабаби АҚШнинг Массачусетс технологик институти ходимлари ана шундай кашфиётга қўл уришди.

Улар қоронғида ёруғлик таратувчи ўсимликларни яратишди. Бундай ўсимликларни яратиш учун қарам, салат барги ва исмалоққа люцефераз (қоронғида ялтироқ кўнғизнинг ялтйраб кўринишига сабаб бўлувчи) ферментини киритишди.

Дастлаб 45 дақиқа давомида ёғду таратувчи ўсимликни яратган олимлар бу жараёни 3 соатга узайтиришга муваффақ бўлди.

Тажриба давомида салат барги ҳаммасидан кучли ёғдуланган. У таратган ёруғлик ёруғлик-диод лампасини эсга солади. Эндигина ўз тадқиқотларини бошлаган олимлар ўсимликлар орқали келгусида бутун бир хона ёки кўчаларни чароғон этишни ният қилишган.

ВОЗ КЕЧИБ БЎЛМАЙДИ, АММО...

Ҳаётнинг инсон саломатлигига таъсири ҳақида кўп гапирилмоқда, тадқиқотлар ўтказилмоқда. Калифорния соғлиқни сақлаш департаменти эълон қилган хабарда бу ҳақда аниқ исбот борлиги айtilди.

Тадқиқот муаллифларининг фикрига кўра, гажетлардан таралувчи электромагнит радиация инсонларда рак ва бепуштик касалликлари хавфининг ортишига олиб келмоқда. Смартфонлар ва турли касалликлар ўртасидаги аниқ боғлиқликлар ҳали ўз илмий исботини топмаган бўлса-да, фойдаланувчилар, айниқса, болалар учун уларнинг хавфи юқори эканини таъкидланмоқда. Тадқиқот давомида гажетлардан тўғри фойдалана олмаган ўсмир руҳиятида, уйқусида ва диққатини жамлашда муаммолар кузатилгани аниқланган.

Мутахассислар иложи борица смартфонлардан фойдаланмасликни, фойдаланганда ҳам у инсон танасидан бир ёки беш метр узоқликда бўлиши лозимлигини маслаҳат бердилар. Шунинг учун смартфонларни чўнтакда олиб юриш, ухлатганда ёстик ости ва ёнига, қаравот олдидаги столларга қўйиб ухлаш асло мумкин эмас.

2015 йилда тадқиқот ўтказган бир гуруҳ америкалик олимлар ҳам йиғлаётган болани овутиш мақсадида қўлига телефон тутқазгани хавфли дея баҳолашган эди, сабаби смартфонлар боланинг нормал ҳиссий ривожланишига тўсқинлик қилар экан.

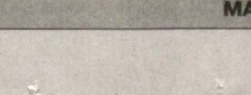
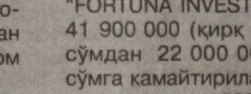
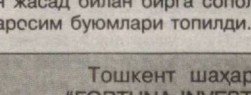
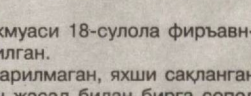
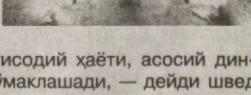
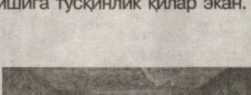
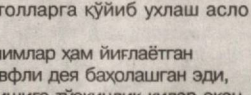
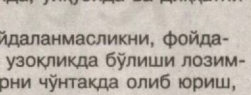
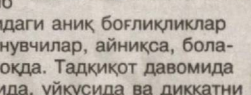
МУМИЁ БОЛАЛАР

Миср қадимий ёдгорликлар вазирлигининг хабар беришича, швейцариялик ва мисрлик археологлар Миср жанубидаги Жабал ас-Силсила ибодатхона мажмуасига яқин ҳудуддан «болалар қабристони» — 4 ёшдан 9 ёшгача бўлган тўртта мумийланган болалар жасадини топишди.

— Мазкур топилма бизга «Тутмосидлар эраси» даврида яшagan қадимги мисрликларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаёти, асосий динлари ҳақида тўлароқ маълумотга эга бўлишимизга кўмаклашади, — дейди швед археологларидан бири Мария Нилсон.

Қадимги Миср жанубидаги Жабал ас-Силсила мажмуаси 18-сулола фиръавнлари — Тутанхамон ва унинг аждодлари даврида қурилган.

Қизиғи, мазкур топилма қароқчилар томонидан ўмарилмаган, яхши сақланган ҳам. Шунингдек, мумийлар солинган тош қабрлардан жасад билан бирга сопол идишлар, турли тирноқ ва туморлар, бошқа диний маросим буюмлари топилди.

ЭЪЛОНЛАР

Шайхонтохур транспорт касб-хунар коллежи томонидан 2016 йилда Холматов Баҳодир Хасан ўғлига берилган К №4459011 рақамли диплом йўқолгани туғайли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туманидаги «FORTUNA INVEST GROUP» МЧЖ устав фондини 41 900 000 (қирқ бир миллион тўққиз юз минг) сўмдан 22 000 000 (йигирма икки миллион) сўмга камайтириладиганини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ.

Тошкент шаҳар Шайхонтохур туманидаги «Headman Logistic» МЧЖ устав фонди 743 568 850 (етти юз қирқ уч миллион беш юз олти миш саккиз минг саккиз юз эллик) сўмдан 648 759 850 (олти юз қирқ саккиз миллион етти юз эллик тўққиз минг саккиз юз эллик) сўмга камайтириладиганини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ.

»АКС-САДО

Халқимизда “тирикчиликнинг айби йўқ” деган нақл бор. Бу ҳар не қилиб бўлса-да, ҳалол ризқ топаётган кишиларга нисбатан айтилади. Ҳаммининг ҳам дипломи бўлмаслиги мумкин, лекин ҳар бир инсоннинг қўлидан келадиган ишлар бор. Беш-тўрт сўм эвазига келишиб бировнинг икки қўлоч ерини ағдариб берган одамни олқишлаш керак. Ёки ҳозиргидек куннинг совуғида биз, экологик маданияти “юксак” кишиларнинг “шарофат”имиз билан pista пўчоғи, тамаки қолдиқларини сақиб қоғозларга тўлган автобус бекатларини супуриб юрган онахонлар меҳнати ҳам алқовга муносиб.

“Пулдан чўзинг, акамулло!”

ёхуд тирикчиликнинг айби бор

“Хуррият” газетасининг шу йил 29 ноябрь 48-сонидан чоп этилган “Қўл узатсанг, оринг тўкилар” сарлавхали мақолани ўқиб, мажкур мулоҳазалар ҳаёлимдан ўтди. Мақола муаллифи, тажрибали журналист Феруза Жалилова бутун жамиятда кўп бўлмаса-да, учраб турадиган иллат — тиланчилик, уни қўлдан келтириш, тир-рикчилик манбаига айлантириб олган кимсалар ҳақида қўниб ёзади. Мақоладаги фикрларга қўшилган ҳолда, яна бир ҳолатга диққатингизни қаратасан.

Тиланчилар, гадоилар орасида турли миллилатга мансуб, турфа ёшдагилари бор. Ёнг ажабланирлик, баъзан улар орасида тоғи урса талкон қиладиган кучга эга йигитларни кўра-миз. Мен ҳам уларнинг бир-икки нафарини жуда кўп кузатганман. Аввалги гап-сўзларидан “бечора, ота-онаси йўқ етим экан, опа-сингиллари оғир дардга чалинган, тиланчилик қилишга мажбур бўлибди-да” дея раҳимим ҳам келган. Аммо кузатсам, у ҳар кун мен чиқадиган автобуста бир бекатда чиқиб, иккинчи ё учинчи бекатда тушиб қолар, ҳар гал битта гапни так-рорлар эди: “Етимман, опам ра-ка (саратонга) чалинган, синг-лим болалигидан ногирон, дори-

га пул керак”. Бу ҳолат уч-тўрт кун эмас, бир неча ойлаб давом этса, нима дейсиз?

Кейин билсам, бу тиланчи-ларнинг одати бўлиб, улар жой-ларни ўзаро тақсимлаб ҳам олар экан. Биттаси пойтахтимиздаги жанубий темир йўл вокзали бе-катидан Шота Руставели кўча-сигача, яна бири Мустақиллик майдонидан Дўстлик боғига қа-дар бўлган “худоудларни” эгаллаган экан.

Яна биттасини кузатдим: эл қатори эрталаб кўчага чиқиб, ўз “худоуди”га (“иш жойи”га) бора-ди ва турвасини чиқариб, ишга киришади. Биз, талабалар беш-олти соат ўқишда бўламиз, иш-чилар саккиз соат хизматда бўлишади. Кечгача чарчайкиз. Тиланчилар асло чарчоқ билмас экан. Қўнлик “даромад” чўнтак-ка сиймай турганидан сўнг, чар-чашмайди-да. Бу ҳақда хаттоки телекўрсатув ҳам тайёрланиб, на-мўйиш этилган эди. Ёсингизда бўлса, ўша кўрсатув орқали бу тиланчи-гадоилар аслида кўша-қўша уйларнинг, автомобиллар-нинг соҳиби экани маълум бўлган эди. Магбуотда ҳам ўқити-ўқитин танқидий мақолалар бериб боришмоқда. Шунча уялтириш-лар, танқидлар ҳам уларга қор қилмабди-я. Одамнинг ўзига ин-соф бермаса, кийин экан-да.

“Интилганга толе ёр” дея бе-корга айтилмаган. Ҳар бир ий-монли, виждонли инсон ҳалол меҳнат қилади. Оиласини ҳалол ризқ билан боқади. Ўйлаб қола-ман, ўша тиланчилар яшайдиган оилаларда ҳам ҳалоллик, меҳнат, яхшилик ҳақида гап бо-рармикан?

Хулоса ўрнида, бир таклиф: бугун солиқ ва ички ишлар идо-раларининг жонқуяр ҳодимла-ри лицензиясиз тақси хизмати-ни кўрсатаётган юртдошлари-мизни аниқлаш мақсадида мах-сус рейдлар уюштириб туриша-ди. Профилактика нозирлари шаҳар жойларда рўйхатдан ўтмай яшаётган (пропискисиз) юртдошларимизни аниқлаб, уларга нисбатан чоралар кўри-шади. Мажбурий ижро бюроси ҳодимлари электр ва коммунал тўловларни адо этмай юрган ки-шилардан қарзларни ундириша-ди. Қанийди, қонун посбонла-римиз катта шаҳарларимизда ин қурган тиланчилар “фаолият”и-га ҳам жиддийроқ назар таш-ласалар. Ишончим комил, улар сони битта рейд билан анча ка-майган бўлур эди.

Мухаммадсоҳид Тўраев,
ЎзДЖТУ халқро
журналистика факультети
талабаси

ПРОКУРАТУРА «ХОДИМИ»

»ЖИНОЯТГА ЖАЗО

Даврон Исоқжонов товламачилик, фириб-гарлик ва бошқа жиноятлари учун муқаддам судланган. Хавфли рецидивист. У шу йил-нинг январь ойида пойтахтимизнинг Чилон-зор туманида жойлашган «Фарҳод» бозори атрофида нима қиларини билмай юрганида кўзи дорихонага тушди. Сўраб-суриштириб билдики, бу ерга келувчилар шифокор ре-цепти асосида бериладиган «Траматол» ва «Лирика» дориларини олар экан.

Даврон бу қанақа до-рилари эканини яхши биларди. Таркибида психотроп модда бор дори воситаси ҳаммага ҳам бери-майди-ку! Миясига келган фикрдан ўзи ҳам хурсанд бўлиб кетди. «Ахир, тайёр «ош»ку! Буна-канги дори олганларнинг тили қисик бўлади. Ўзимни ички ишлар ёки прокуратура хо-дим деб таништириб, қўриқ-сам, икки қўллаб пул бери-шади». У разил ниятини амал-га оширинг йўлини излади. Ҳаммаси ишонарли бўлиши керак. «Қўлга тушганлар» асло шубҳаланмаслиги лозим. Йўлини топди. «Янгибод» бозоридан 150 000 сўмга қўл кишанини сотиб олди. Юн-субод туманидаги компьютер-хоналардан бирида гувоҳнома ясади. Фотосурат ёпиштириб четига тағнани қиздириб бо-сди. Хужжат тайёр. Қўл ки-шани бор. Энди «иш»га кири-са бўлади.

Шу кунни Денис Рагимов ҳам «Шухрат» чорчасида-да дорихонадан шифокор ре-цепти асосида дори сотиб олиб, уйига қайтди. Даврон Исоқжонов таксига ўтириб, унинг ортидан «Қўнбег» да-хасига кузатиб борди. Денис

машинадан тушиб, беш-олти қадам босганди Даврон Исоқ-жонов унинг йўлини тўсиб, қизил гувоҳномани кўрсатди. — Тошкент шаҳар проку-ратураси ходимман. Маши-нага ўтиринг, — деди Даврон Исоқжонов.

Улар тўртти Дениснинг уйи-га боришди. Ўзларнинг гиёҳвандлик дори воситасини ноқонуний сотиб олди. Бу — жиноят, сизга айт-сам, — деди Даврон Исоқжонов Дениснинг онасига юзла-ниб. — Ўзларнинг устидан жиноят иш қўзғатаман. У қамалиб қетди.

Даврон шундай дея Денис-нинг қўлига бозордан сотиб ол-ган кишанини солди. «Проку-ратура ходими» Денисдан анкета маълумотларини сўраб, бир на-рсаларни ёзгандай бўлди. Ҳатто Денис «масала»сида «бошли-» билан ҳам қўл телефонда гап-лашгандай бўлди гўё.

Вакт зик. Тезда ҳаракат қилмаса бўлмайди. Оладгани-нин олинши керак. «Проку-ратура ходими» Дениснинг онаси билан бошқа хонага чи-қиб гаплаганди.

— Бу «иш»ни ёпиш учун 400 «кўки»дан бериб, — деди Даврон Исоқжонов.

Иложисиз қолган она қўшнликларида қарз сўради.

»БИЛМАГАННИ БИЛГАН ЯХШИ

— Нотариус бўлиш учун қандай талаблар қўйилади? Амалда нотариус бўлиб ишлаб тур-ган мутахассислар фаолияти мониторинг қили-ниб, баҳолаб бориладими?

У.Назарова
— “Нотариат тўғрисида”ги қонунга асосан йигирма беш ёшдан кичик бўлмаган, олий юридик маълумот-га, юридик мутахассислик бўйича қандайдир ўқув му-ддатли иш стажига эга бўлган, шу жумладан нотариал идорада қандайдир йил муддатли стажировкани ўтаган, малака имтиҳонини топширган Ўзбекистон Республикаси фуқароси нотариус бўли-ши мумкин. Судьялик лавозимида қандайдир йил ишлаган

Ўзга 300 АҚШ доллари топиб, «прокуратура ходими»га берди.

Даврон Исоқжонов «ови» юришгандан хурсанд бўлиб, пулни чўнтагига солди. Ҳеч ким сезмади. Ана шу воқеа-дан кейин Даврон Исоқжонов кўчада эски таниши Умид Ишматовни учратиб қолди. Дарвоқе, Умид ҳам муқаддам икки марта судланганди. Гап орасида Даврон танишига қизил гувоҳномани кўрсатиб, «иш» таклиф қилди.

— Чилонзордаги «Шухрат»-да ноқонуний дори сотиладиган, — деди у атрофга олазрак қараб. — Ана шу дориларни сотиб олганларни икковимиз ушлаймиз. Қўриққандан ай-ган пулимизни беришади.

Умид Ишматов унинг такли-фига дарров рози бўлди. «Рол»-ларни ўзаро тақсимлашди. Ўша манзилга бориб, дори сотиб олаётганларни пойлаш-ди. Кўп ўтмай ўзига тўқ қўри-ган қиз чиқиб, «Кобалт»га ўти-риб жўнади. Даврон билан Умид таксига ўтириб «Ко-балт»нинг орқасидан кузатиб борди. Автоматини ювиш шо-ҳобчасига етганида Нилюфар Толипова «Кобалт»дан тушди.

— Буёққа келинг, — дея Даврон нотаниш қизни олди-га қақирди.

Ҳеч гапдан хабари йўқ Ни-люфар Толипова унинг олди-га бориб.

— Мен прокуратуранинг Де-партаменти ходимиман, — деди Даврон қизга қизил гу-воҳномани кўрсатиб. — Сиз олган дориини истеъмол қили-шингиз мумкин эмас. У гиёҳ-вандлик моддаси. Устингиз-дан жиноят иш қўзғатамиз. Юринг, уйингизга борамиз. Онангизга ҳам қилган иш-ин-гиз ҳақида айтаман.

Улар машинага ўтириб, Ни-люфарнинг уйига боришди.

ёхуд нотариал фаолиятга раҳбарликни амалга оширувчи ва ушбу фаолиятни назорат қилувчи лавозимларда қандайдир йил ишлаган шахслар учун стажировкадан ўтиш муддатли бир йилни ташкил этади.

Мажкур талабларга жавоб берадиган шахслар бўш (вакант) нотариуслар лавозимларига ўтказиладиган танловда иштирок этади ва танлов натижаларига қўра-қўлиб деб топиладиган, нотариуслик фаолиятига киришади.

Нотариусларнинг ўз касбий мажбуриятларини бажариши устидан назоратни Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазир-лиги, адлия бошқармалари амалга оширади.

Саволга Юнусобод туман 3-сонли ДНИ нотариуси
Дилдора МУСАЕВА жавоб бериб.

»ОГОҲЛИК

Яқинда жанубий вилоятлардан бирида истиқо-мат қилувчи ёш келин ўзаро жанжал боис қазаб ўтида қайнонанинг қотилига айлангани, Хоразмда эса бир аёл тилла зирак учун тўрт ёшли қизча-нинг жонига қасд қилгани ҳақидаги хабарлар тарқалди. На оилани муқаддас билган, на бола-лар келажаги билан қизиққан, қазаби ва нафсини жиловлай олмади, шайтон васвасасига учраб, алапоқибат панжара ортидан “қўнм топаётган” бу каби “ожиза”лар афсуски, бугун орамизда учрамоқда. Билиб-билмай жиноят манзилини ошно тутатганлар аёллик шаънига доғ тушириш билан бирга фарзандлари ва оиласи обрўсига ҳам путур етказмоқда.

Аслида аёл учун энг муқаддас нарса бу унинг оиласи, фарзандлари, бир ёстиқча бош қўйиб, ҳаёт кийинчиликларини елкадош бўлиб, енгил ўтаётгани — жуфти ҳалоли. Муқаддас қаломла-римиздан ҳам, момоларимизнинг ўтмиш ҳаёт таж-рибасидан ҳам шу нарса маълумки, аёл учун эрининг ризолигидан ортиқроқ бахт йўқ. Хатто, динимиз-да эрини рози қилган аёлгагина жаннат ваъда қилинган. Афсуски, қуйдаги “қаҳрамонларимиз” эрни рози қилиш у ёқда турсин, ўз нафсини тия олмади, ичкиликка берилиб, ўз ёстиқдошнинг ҳаётига зомин бўлган кимсалардир.

Аёл эллик ёшида аллақачон ҳаётини аччиқ-чўчугини тортган, невараларни бағрига олиб, уларнинг сеvimли бувижонисига айланган бўлади. Мунира исмли аёл эса (мақоладаги барча исмлар ва бошқа тафсилотларга ўзгартириш қилинган). — Тахририят) шундай бахт-дан ўзини ўзи мусово этди. Ёши элликдан ошса-да, ле-кин қўнгли қаримади. Бўлмаса, биринчи турмушидан ажрашган аёл ўзидан саккиз ёш кичик ҳаммаси — за-вод ишчиси Шокир билан ошшқ-маъшук бўлармиди?! Бу гал улар расмий никоҳдан ўтишмади, шаръий никоҳ билан қийофланишди. Чунки эрта яна бу турмуш ҳам ўхшамаса, ажрашишнинг ортиқча дахмасаси йўқ-да! Хул-лас, анча вақт “турмушдан қуйган” икки дил бир-бири-га малҳам бўлиб кун кечирди гўё. Ҳаётини ўтқинчи хою хавасда, деб билган бу эру хотин бирга ўтириб, қадаҳ уриштиришдан ўзгасини билмасди. Бола-чака, қуда-анда, маҳалла-қўй деган тушунчалар буларга бегона эди.

Аваллига бари рисоладагидек кечди — икки “ёш” ҳаёт-дан мамун, тақдирларидан рози. Бир пиёла чой, йў-е, бир шиша май устиданги ширин сўхатлар, қадаҳ сўзи ўрнига янграйдиган дил изорлари — бари гўзал ва то-ли эди улар учун. Бирок асалнинг ҳам ози ширин, де-ганларидек, шайтон суви охири ўзининг ҳақиқий “қуч”и-ни кўрсатди: ичкиликка муқаддас кетган Шокир ва Мунира бора-бора қунора, кейин қунига, охири ҳар икки ярим соатда бир яхшиллашадиган, ичларига ярим қадаҳ “халиги”дан кирди дегунча, қизишиб, бир-бирини ҳақоратлайдиган бўлишди.

Оила муқаддаслигини инқиринчи никоҳида ҳам англаб етмаган Мунира шундай жанжалларнинг бирида маст ҳолда эрининг қўрағига тир санчди. Ўзини химоя қила олмаган ширақайф эр эса ўз хотини қурбонига айланди.

Қилган ишидан бирдан сергак тортиб, мияси “ярқ этиб очилган” Мунира воқеа жойидан қочипта уринди. Аммо бузқоннинг югургани сомонхонагача, деганларидек, ички ишлар ҳодимлари томонидан ушланиб, қотил қўлларга кишан тақилди. Озодликда аёллик ва оналик бахти, ин-соний туйғулар, чинакам бахт ҳақида ўйлашга вақти ҳам бўлмаган Мунира балки энди панжара ортида бу имко-ниятини қўлдан бой бермас...

Шунга ўхшаш яна бир ҳолат сурхондарёлик 38 ёшли Вазиранинг ҳаётида ҳам рўй берди. У ҳам турмушидан эрта ажрашди. Бирор овуначи бўлмаган, тайинли касб ёки ҳунарининг эгадиган Вазира пул топиш илин-жида Тошкент вилоятига ишлагани келди. Аммо Вазира ўйлаганидек эмас экан, яхши иш ҳам ўқитган ёки бирор ҳунарига топилаётган. Шундай бўлса-да, кўнглини чўқтирмади, ортга қайтишга шўшилмади. Агар қайтса,

чиқармасликка қарор қилди. Бир муддат тинч яша-ди. Бора-бора ўртадан гап қочди, қунора бир жанжал қилди. Вазира ҳам ичадиган, аламини ичкиликдан ола-диган одат чикарди. Бу ҳол эрта ёқмасди, чунки Вази-ранинг ичганда тили баттар ўткирлашарди.

Қуналарнинг бирида уйига маст ҳолда келган Олим Вазира ҳам ширақайф эканини пайқайди. Сўнг уни тарбиясизликда айбалаб, ўтган қуналарини бир-бир юзига солди. Ўртада яна жанжал қилди. Вазира ҳам бўш кел-мади. Ширақайф бўлса ҳам дилига тугиб юрганларини аниқ-тиниқ тўқиб сочди. Бундан баттар ғазабланган Олим бир-икки тарсаки билан унинг эсини қиритмоқчи бўлди. Аёл эса стол чеккасида турган пичоқни олиб, унинг кўкра-гига санчди. Ўйдаги шовқинни эшитган қўшнлар ке-ракли жойга қўнғироқ қилишди. Ички ишлар ҳодимла-ри келганда Олим ерда бир ахволда ётарди. Аёлнинг эса

БИЛАКУЗУК ЎРНИГА ҚИШАН

собиқ эри томондагиларга, яна бир-икки-та қўролмасларга гап топилишини ўйла-ди. Бир амаллаб, майда-чуйда юмушлар-ни топиб, бир муддат ишлаб юрди. Шун-дай қуналарнинг бирида ўзидан қамаси ўн ёшлар катта ҳаммашарини учратиб қолди. Илик танишувдан сўнг унинг исми Олим эканини, у ҳам бу ерга пул топиш мақса-дида келиб, ҳозир бир заводда ишчи бўлиб ишлаётганини билди.

Бахтига Олим ҳам ўзидек “боши очик”-лардан экан. Иккаласи ҳам бир-бирига ёқди, шекилли, учрашувлар муддати узоққа қўзилмади. Қутилмаганда Олим оила қуриш таклифини билдирди. Аммо расмий эмас, фақат шаръий. Яна тур-мушга чиқса, бари ўзгаришга, дардла-ри унут бўлишига умид боғлаган Вазира эса бошига қўнган бахт қушини учириб юборишни истамасди, дарров рози бўла қолди. “Ахир, ҳозир турмушдан ажраш-ган аёлга ҳамма ҳам уйланишни иста-майди, хотини ўлган ёки ажрашган эр-как борки, тарин ўн саккиз ёшлисини олишни истай-ди”, ўйлади аёл. Бирок билмадики, Олимнинг асл ни-яти вақтинчалик у билан қўнғил хушлашда эди. Иш қидиравериш тинкаси қуриган Вазира никоҳ ўқилган кундан бошлаб иш деб бошини ҳам оғритмади. “Эр-какнинг вазифаси ишлаш, Олимнинг ўзи энди мени боқадим” ҳаёл қилди у. Эр рўзгорининг бутун юки елка-сига тушганидан ғазабланган бўлса-да, ҳозирча ташига

хуши жойида эмасди. Зудлик билан шифохонага етказилган Олимнинг ҳаёти асраб қолин-ди. Вазира эса Мунира каби қамқоққа равона бўлди.

Юқоридаги каби суикас-лар, қотилликлар, жиноятлар ҳақида эшитарганимиз, аёллик номига доғ тушираётган бун-дай кимсалар тақдирига ачи-нишдан бошқа чорамиз қол-майди. Кишан солинган бу қўллар бировнинг мулкни ўғирлаш, қимматдор зиннати-ни, қимматдор ўлдирини учун эмас, балки бешиқ тебратиш, келажак авлодини оқ ювиб-оқ тараш, рўзгор ишларини са-ранжом-сарипталаш каби ша-рафли ишлар учун ато этил-маганими? Тиллари ичкилик таъсиридан бўлар-бўлмас сўзларини эмас, алла айтиш

учун инъом этилмаганими, аслида?! Бутун шундай аччиқ бир ҳақиқат бўйи кўрсатмоқда — аввало, онгсизлик, тарбиясизлик, бунинг оқибатида ке-либ чиқадиган ичкиликбозлик, нафсини тия олмаслик сингари иллатлар сабабли юртимизда маҳкумлар сони тобора ортмоқда. Жорий йилнинг ўтган давр мобайнида содир этилган жиноятларнинг 8 миңдан ортиги аёллар ҳиссасига тўғри келатгани ҳам сўзимизнинг яққол исбо-

Кўп ўтмай она ҳам етиб кел-ди.

— Нариги хонага ўтиб гап-лашайлик, — Даврон қизнинг онасини таклиф қилди.

— Юринг.
— Қизингизнинг устидан жиноят иши очамиз. У ноқо-нуний дори сотиб олган. Жа-вобгарликка тортилади, — деди Даврон ваҳоҳат билан.

Она бутунлай эсанқираб қолди.

— Ахир, бу қиз бола-ку. Жиноят иши очилса қизим-нинг шаънига яхши бўлмай-ди. Бу ишни бошқача йўл бил-лан хал қилайлик, — илти-мос қилди Нилюфарнинг она-си йилғудек бўлиб.

— Оналарни тушунаман, — деди «департамент хо-дим»и. — Майли, сизга раҳмим келди. 1000 АҚШ доллари бериб, «иш» қўзғатамиз.

Даврон 1000 АҚШ долла-рини олиб, шериги билан таш-қарига чиққач, янги «режа» тузди. Улар ўзларини «Депар-тамент ходими», деб таниш-тириб С.Харлановнинг ҳам қўлига кишан солиб, ундан 7 500 000 сўм талаб қилишди. Худди шу усулда, худди шу тарзда дори сотиб олган И.Ха-ванесовадан 1200 АҚШ дол-ларини, С.Тошбековнинг онаси-дан 250 АҚШ долларига тенг аёллар зирағи ва 850 000 сўм пул ундиришди.

Кўп ўтмай, «Департамент хо-дим»ларнинг сирни очилди. Товламачилар қўлига ҳақи-қий кишан солинди. Жиноят-га яраша жазо белгиланди.

Мавлон ҒОҒУРОВ,
Жиноят ишлари бўйича
Тошкент шаҳар
Яшнабод туман суди
судяси,
Равшан ШОДИЕВ,
журналист

ёхуд нотариал фаолиятга раҳбарликни амалга оширувчи ва ушбу фаолиятни назорат қилувчи лавозимларда қандайдир йил ишлаган шахслар учун стажировкадан ўтиш муддатли бир йилни ташкил этади.

Мажкур талабларга жавоб берадиган шахслар бўш (вакант) нотариуслар лавозимларига ўтказиладиган танловда иштирок этади ва танлов натижаларига қўра-қўлиб деб топиладиган, нотариуслик фаолиятига киришади.

Нотариусларнинг ўз касбий мажбуриятларини бажариши устидан назоратни Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазир-лиги, адлия бошқармалари амалга оширади.

Саволга Юнусобод туман 3-сонли ДНИ нотариуси
Дилдора МУСАЕВА жавоб бериб.

Тўқис ҳаёт кечириб тинимсиз меҳнат ва сабр-тоқат талаб қилади. Бирок осон ва қинғир йўл билан бойлишни истаган нафс бандалари аёл боши билан нотаниш у ёқда турсин, ўз маҳалладоши, қўшнини, қариндошини-да ал-лашдан, чув туширишдан тап тортаётгани нақадар дах-шатли. Халқимизда азалдан ҳалоллик аъзоэлолиб келин-ган. Аммо эгри йўлдан юриб, белни оғритмасдан, жони-ни қойтмасдан осон пул топишни хоҳлаётган аёллар фирибгарлару ўғирлар сафини кенгайтирмоқда. Жумла-дан, жорий йилнинг сентябрь ойида Термиз шаҳридаги бозорларнинг бирида жойлашган савдо дўконда нота-ниш бир қиз ўзини савдо қилаётган харидор сифатида кўрсатиб, уни ҳеч ким кузатмаётганидан фойдаланиб, дўкон растасида турган 295 000 сўмлик 3 дона аёллар қўйлагини ўғирлаб кетган.

Энди бир мулоҳаза қилинг, наҳот, шу арзимас пул инсон кадр-қиммати, аёллик шаъни, ор-ноқусидан устун бўлса?! Истаса, инсон бу пулни бир нафасда сарфлаб юбориши мумкин. Бирок путур етган обрў, сотилган виждон, унутилган иймонни минг уримасини, минг истама-син, асло қайта бут қилолмайди. Аслида бу каби жино-ятларнинг қўпаяётганига ўзимиз ҳам сабабчимиз. Аниқ-роғи, локалдиқимиз, ортиқча қўнғилчиллигимиз, баъзан журъатсизлигимиз бунга сабабчи. Ахир, ўша жиноятчи-лар ҳам осмондан тушмайди, улар оиламизда, маҳалла-мизда, қўчамизда, шаҳримизда воғта этади, яшайди.

Жиноят тафсилотларини ўрганиш жараёнида уларнинг содир этилиш сабаблари ҳам ўрганилади. Жиноят содир этаётганларнинг аксари фарз ва чиркин ниятларда, ай-римлари маст ҳолатда, баъзилари эса ўзи истамаган тарзда бу ҳуноқ ишга қўл уришган. Жиноят йўлига кириб кетаётганларнинг айримлари тинч юртнинг, фаровон тур-муш, овоз ва эркин ҳаётнинг, фарзанд ва оиланинг қад-рига етмаётгани туйғайли ҳам ҳозир панжара ортида ўти-ришибди. Ачинарлиси эса, уларнинг орасида ҳуқуқий маданияти паст, ўзи ва ўзгалар ҳуқуқларини билмаслик оқибатида жиноятчига айланиб қолаётганлари ҳам бор.

Жаннат — оналар оғи остида, дейилмай муборак ҳадисда. Бу — аёлларга берилган энг юксак таъриф, эҳтиром. Бунга муносиб бўлайлик, азиз опа-сингиллари!

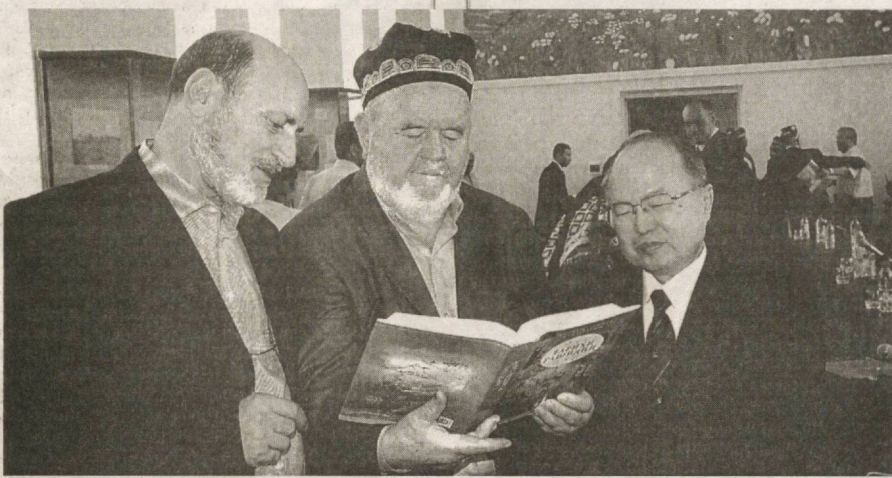
Баҳриддин СУЛТОНОВ,
Ички ишлар вазирлиги
Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси
бош бошқармаси бўлим бошлиғи,
Гўзал МАЛИКОВА,
“Hurriyat” мухбири

БАРҲАЁТ УММОН

Бошлангич
1-бетда

Аммо дунёнинг айрим мамлакатларида ҳанузгача Бобур ва бобурийларни мўғулларга нисбат бериш каби нотўғри ёндашув мавжудлиги таассуфлидир. Албатта, ҳолиси фикр юритувчи атоқли хорижий бобуршунослар бу масалага ўз вақтида илмий аниқлик киритганлар. Масалан, европалик таниқли адиба, «Тож кийган дарвеш» асари муаллифи Флора Анна Стил: «Бобур — Ҳиндистон императори, қомусий олим, шоир, паҳлавон аскар, очикқўнғил, ростгўй инсон. Биз Заҳриддин Муҳаммад Бобурни «буюк мўғул» деб янглиш айтиб келганимиз», — дейди.

Аммо яна шу нарса таажжубланарлики, ҳатто бугунги кунда ўз юртимизда Бобур мирзонинг таваллуд топган жойи ҳусусида баъзан турли хил ноўрин «баҳс-мунозаралар» қўлоққа чапиниб қолмоқда. Нима эмиш, Заҳриддин Муҳаммад Бобур Аҳисикент (ҳозирги Наманган вилояти ҳудуди) да туғилган эмиш. Аввало, таъкидлаш керакки, бу улуг аждошимиз, аввало, ўзбек, ўзбекистонлик, ҳаммамизнинг ватандошимиз! Қолаверса, буюк бобомиз ўз қўли билан ётган асарлари, ҳусусан, «Бобурнома»да «эди-будим Андижон, ота юртим Андижон» дея таъкидлайди. Яна улуг шоир «Девон»ида ўзи ҳақида «ғарибнинг андижонийдур», дея ёзади. Шундай экан, бу борада баҳсга не ҳожат?!

Озарбайжонлик бобуршунос олим (чапдан) Рамиз Аскер, Бобур халқаро жамоат фонди раиси Зокиржон Машрабов ва япониялик таниқли бобуршунос олим Эйжи Маю Мирзо Муҳаммад Хайдарнинг «Тарихи Рашидий» асари юзасидан фикрлашмоқда

Албатта, Бобур мирзо — башарият фарзанди. Бироқ ул зотнинг таваллуд топган юрти Андижон эканлиги нафақат мамлакатимизда, балки, бутун дунёда ҳаққоний эътироф этилгани ҳақиқатдир. Шундай бўлса-да, улуг бобомизни зўрма-зўраклик билан «Аҳсикентда туғилган» деб ҳеч бир тарихий асосга тўғри келмайдиган «аждо»лар қилишга уринишлар нафақат маърифатпарвар халқимизни, балки бутун дунё илм аҳли олдига, айниқса, ўсиб келаётган ёшлар олдига ноқулай вазият, гўёки ҳаммани чалғитишга ҳаракат қилишдек номақбул ҳолатни юзага келтирмайдими?!

Очилиши айтганда, бундай ноўрин, тарихий фактларни бузишга уринишни очикдан-очик маданиятсизлик деб аташак ҳато бўлмайд.

Ўзингиз ўйлаб кўринг, Бобур мирзо умрининг 21 ёшгача бўлган даврини Мовароуннаҳрда, асосий қисмини Андижон, қисман Самарқанд ва Фарғона вилоятининг Сўх тумани Хўшёр қишлоғи ва унинг атрофида ўтганини «Бобурнома»да муфассал ёзиб қолдирган. У ерлардаги ўнларчи жойларнинг номи буюк бобомиз номи билан боғлиқ. Масалан, Нами ойна, Тахти Бобур, Бобур кўприги, Бобуртепа, Бобур тоғи ва бошқалар.

Бобур «Бобурнома» асарининг 245-саҳифасида, 1528 йили пойтахт Аграда тўй бўлганини ва Андижон, Самарқанд, Сўх ва Хўшёр қишлоқларидан меҳмонлар таклиф қилинганини ёзади. Аммо Аҳси тилга олинмаган.

Бундан ташқари, жаҳоннинг машҳур бобуршунос олимлари — япониялик Эйжи Маю, америкалик Уилер Текстон, туркиялик Рашид Раҳмати Арат, франциялик Бахье Граммон, германиялик Клаус Шоннинг, афғонистонлик Шафиза Ёркин, мисрлик Магда Махлуф, ҳиндистонлик Мансура Хайлар, мамлакатимизнинг етук олимларидан Сабҳот Аҳисикенова, Азиз Қайюмов, Саидбек Ҳасанов ва бошқа шарқшунослар ўз асарларида Бобурнинг Андижонда туғилиб, камолта етганини инкор қилиб бўлмайдиган даражада тарихий манбалар асосида қайт этишган. Қолаверса, юқорида таъкидланганидек, шу бугунги кунгача қўйлаб тилларда нашр этилган «Бобурнома»нинг ўзида, Ўзбекистон Миллий энциклопедиясида, «Бобур энциклопедияси»да, «Заҳриддин Муҳаммад Бобур. Бабурияди. Библиография» китобларида ва қўйлаб бадий-адабий асарларда Бобур мирзонинг Андижонда туғилиб ўсгани ва шу жойда тахтга чиққани тарихий маълумот сифатида муҳраб қўйилгани наҳот яна қимматли етарли бўлмаска?!

Ҳукуматимиз раҳбарлиги ва бевосита ёрдами туфайли Бобур таваллуд топган Андижон шаҳрида унинг ҳайкаллари яратилиб, ҳар беш йилда халқаро, ҳар йили Бобур Мирзо таваллуд топган кун — 14 февралда илмий конференциялар, юбилей саналари ўтказиб келинмоқда. Ушбу анжуманларда қўйлаб жаҳон бобуршунос-шарқшуно олимлари иштирок этиб келишмоқда. Улар олиб келаётган янги манбалар Боги Бобурда жойлашган «Бобур ва жаҳон маданияти» музейидан жой олмақда. Бунинг қарангки, тарихнинг ўзи гувоҳлик бериб турган ҳақиқатни чалқаштиришнинг истадиганлар ҳам учраб турар экан-да!

Бу борада айтилган гапимиз шу: келинлар, яхши-си, тарихий ҳақиқатларни бузишга уринишдек ёқимсиз ва бефойда машғулотлардан тийилган ҳолда, буюк кичимизни буюк аждоғларимиз меросини янада чуқурроқ ўрганишга сарфлайлик.

Дарвоқе, франциялик оlima Флора Анна Стилнинг фикрларини юқорида келтирган эдик. Унга яна қўшимча қилиб айтиш жоиз бўлса, бутун башарият тарихида ўчмас из қолдирган, ўзбек миллатининг шон-шухратини дунё миқёсига олиб чиққан Темурийзода Заҳриддин Муҳаммад Бобур халқимиз учун ҳамиша гурур ва фахр тўқимаси бўлиб қолганига асло шубҳа йўқ.

Ўзбекистон мустақиллиги шарофати билан ташкил этилган Бобур номидаги халқаро жамоат фонди кўна тарихимизни тиклаш, маънавиятимизни янада юксалтириш, Бобур ва бобурийлар яратган бекис илмий-

маданий мерос намуналарини Ватанимизга олиб келиб илмий истеъмолга киритиш, заминимиздан етишиб чиқиб, тақдир тақозосига кўра хорижда умргузаронлик қилган қўйлаб буюк аждоғларимиз қабрларини обод қилиш, зиёратгоҳларга айлантириш каби эзгу ва хайрли ишларни амалга оширмоқда.

Буюк ватандошимиз номи билан аталувчи халқаро жамоат фонди ва илмий экспедициясининг ташкил этилганига 25 йил бўлди. Ўтган вақт давомида Бобур изидан 40 дан зиёд мамлакатлар бўйлаб автомашинада қарийб 375 минг километр йўл босилди, илмий сафарларда бўлиб, муҳим янгиликлар топилиди, ўзимизда йўқ манбалар қўлга киритилди ва улар Андижон шаҳридаги Боги Бобурдаги «Бобур ва жаҳон маданияти» музейида муҳасамалаштирилди. Ҳозир музейда 500 дан зиёд ноёб қўлёзма асарлар ва нолир китоблар, қимматли манбалар мавжуд. Жумладан, «Бобурнома»нинг «Саларжант» музейида сақланаётган Хайдарбод нусхасидан кўчирма, Бобур Мирзо кашф этган «Хатти Бобурий» алифбосида кўчирилган Куръонни қарим нусхаси, «Бобур кулиёти»нинг Эрон нусхасидан кўчирма ҳамда «Бобурнома»нинг турли тилларга таржима қилинган 20 дан ортиқ нусхалари энг қимматли бой-ликлар сифатида музейимиздан жой олган.

Энг муҳими, олиб келинган манбаларнинг 50 га яқини фондимиз томонидан таржима ва таъдиль этилиб, сўнгги йилларда чоп этирилди. Жумладан, Ҳароля Ламбининг «Бобур — йўлбарс», Муҳаммад Хай-

МУНОСАБАТ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбек миллий мақом санъатини янада ривожлантириш чор-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини мутахассислар, жамоатчилик низоҳатида катта ҳурмат ва эҳтиром билан қўлиб олди.

Бунинг боиси бор. Гап шундаки, бунинг бугунги ёш укаларимиз, синиларимиз, фарзандларимиз яхши билишларини истардим, собиқ мустамлака даврида миллий санъатимизнинг олий намунаси бўлган мақомларимизга эътибор анча сусайган, ҳатто 50-йилларда у ман ҳам қилинган эди. Миллий музика санъатимизнинг ифтихорлари «Юнус Ражабий, Матниёз Юсупов улкан мақомшунос олим Исҳоқ Ражабий, сўнгги йилларда эса профессор Оқилхон Иброҳимов томонидан бу санъатнинг амалий ва илмий томони ҳақида, мақомни келажак авлодга бутун ғўзаллиги билан етказиш масаласида катта ишлар қилинди. Аммо кейинги йилларда мақомнинг ҳозирги аҳоли устидаги илмий-амалий масалалар мукашаунослик ва ижрочилик фанининг долзарб муаммоси сифатида етилиб қолган эди.

Қабул қилинган қарорда мақом санъатини тарғиб қилиш, илмий тадқиқотлар олиб бориш, халқаро ҳамкорликни йўлга қўйиш, ҳусусан, «муқом музика меросимиз намуналарини нотага олиш, мавжуд ёзувларни таконилаштириш ва амали-

ЎЗБЕК МУСИҚАСИ ТАРИХИДА

...Жуда эскидан ўзбекда му-
сиқий бор экани баъзи эртак-
лардан ва биларманлар сўзидан
англашди.

Музиқий ҳақида бизда бир
ҳикоя бор: бир замон бир чўпон
далада қўй боқиб юриб, зер-
ки сассик қафа деган ораси ко-
вак бир ўтти уйнаб ўтириб,
қирқиб пудаб қўрали-да, тасо-
дий ҳолда қўлидаги чўпнинг
кавагини тил ва тиш ярмиси-
ни қўлаб ҳўштакимон товуш
чиқаради. Чўпон қизиб, қўй-
лаб-қўйлаб чўпга бир неча
жойдан тешик очиб тиш ва
тили билан чўп ковагининг яр-
мисини тўсиб, пудаб (пудаб)
чиқарган товушини ҳалиги оч-
кон тешиклари қўли билан
ёпиб-очиб товуш чиқаради. Қўп
вақт чалиб, малакаланиб, бир
қўйга солиб ўйнай бошлайди.

Шундан сўнг қўрай деган
чолу чўпонлар орасига эйла-
ди. Мана бу қўрай ҳозирда ҳам
оз бўлса-да, Фарғонада чўпон-
лар орасида бор. (Бошқирдис-
тонда жуда ҳам кўп ишлатила-
тургон музикаий қўроли шу
қўрай бор. Яна Хива ва Турк-
манистонда «дудук» исми бил-
лан шу қўрай қўлгана ишла-
тилади) Яна шунга ўхшаш бир
чўпон қўй боқиб юриб бир ерда
ёпибшайб ётса, бир томондан
ёқимли товуш эшитилади. Ҳар
томонга қарайди, ҳеч қим йўқ.
Келган товуш одам ёки ҳай-
вонники эмас, ҳайрон бўлиб,
эс қўйиб қилира бошлайди.
Қараса, бир қовоқ палласи ери-
да ётибди, унинг оғзида бир от-
нинг қили икки томондан банд
ёпиб тортилиб қолибди.

Ўтган шамолат тегиб шундан
чиққан товуш экан. Чўпон шу
қовоқ палласида даста ишлаб,
қил тортиб, қил билан ишқаб
чиққан товушини қўлга келти-
риб, ундан қўбза устаси эмиш.
Эс қўйиб қилира бошлайди.
Қараса, бир қовоқ палласи ери-
да ётибди, унинг оғзида бир от-
нинг қили икки томондан банд
ёпиб тортилиб қолибди.

Ўтган шамолат тегиб шундан
чиққан товуш экан. Чўпон шу
қовоқ палласида даста ишлаб,
қил тортиб, қил билан ишқаб
чиққан товушини қўлга келти-
риб, ундан қўбза устаси эмиш.
Эс қўйиб қилира бошлайди.
Қараса, бир қовоқ палласи ери-
да ётибди, унинг оғзида бир от-
нинг қили икки томондан банд
ёпиб тортилиб қолибди.

Ўтган шамолат тегиб шундан
чиққан товуш экан. Чўпон шу
қовоқ палласида даста ишлаб,
қил тортиб, қил билан ишқаб
чиққан товушини қўлга келти-
риб, ундан қўбза устаси эмиш.
Эс қўйиб қилира бошлайди.
Қараса, бир қовоқ палласи ери-
да ётибди, унинг оғзида бир от-
нинг қили икки томондан банд
ёпиб тортилиб қолибди.

Ўтган шамолат тегиб шундан
чиққан товуш экан. Чўпон шу
қовоқ палласида даста ишлаб,
қил тортиб, қил билан ишқаб
чиққан товушини қўлга келти-
риб, ундан қўбза устаси эмиш.
Эс қўйиб қилира бошлайди.
Қараса, бир қовоқ палласи ери-
да ётибди, унинг оғзида бир от-
нинг қили икки томондан банд
ёпиб тортилиб қолибди.

Сўнг араб истилоҳидан сўнг
бизга келган Эронлар орқали
ҳозирги умумий Шарқ му-
сиқий ҳаваскорлари бўлиб,
шу сояда музикаий гуллай бо-
шлайди. «Комил Хоразмий» (Паҳ-
лавон Ниб Мирзобойи)дек му-
сиқий олимлари етишди ва
танбур учун «Хоразм чизиги»
аталган музикаий нотаси вуҷуд-
га келди. Мана бу даврларда
Ўзбекистонда ҳам адабиёт ва
музикада умтилиш даври бо-
шланиб, Фарғона хонларидан
Амир Умархон замонида (1225
хрижий) Урганжа Қашқардан
бориб музикаий илминини ўрга-
ниб келган машҳур Қашқарлик
Худойберди устоз Умархон са-
роилида қолди. Бу уста чолу-
чи Худойберди устоздан сарой-
даги хонзодалар ўрганиб, му-
сиқийга жуда ҳам ҳавасли
бўлиб Урганждан Солиҳбек де-
ган чолуғчи ва Муминбек де-
ган чолуғчидан қириқтири-
риб, музикаий тарқилишга са-
бабчи бўлади. Маъналикхон ўзи
музикаийга яхшигина чолуғчи
ва бастакор бўлиб ҳозирги замон-
гача бор бўлган «Маъналикхон»
деган куйни чиқаради ва яқин
бекларидан Қаримқўлибек де-
ган ҳали ҳам ҳамма музикаий че-
лангимиз билан турган «Қаримқў-
либек» куйини басталайди. Шун-
га кўра бўлса керак, Фарғона
ва Тошкентда халқ оғзида бир
айтиқ бор:

Хўм, хўм ҳазрат хўм,
Умар Алхон Маъналикхон,
Маъналикхон замонида,
Тарала эҳидане, тарала эҳидане,
— деб айтиб қўйлашлари ўшал
замоннинг музикаийсини яхши-
гина кўтарилиганига таниқ бўлса
керак. Мана бу энг сўнгги му-
сиқимизнинг кўтарилиган да-
вридир ким, бу давр бизнинг
ҳозирги кўп балки ҳамма му-
сиқий усталиримизни етказиб
берди.

Мен музикаимизнинг тари-
хини ўрганимкам бўлиб Тошкент,
Қўқон, Марғилон, Андижон,
Наманган музикаий усталари
билан бўлган мусоҳабам на-
тижасида шундай қўринадан
билан ҳар томондан келтирил-
ган ихтисосчи олимларнинг гай-
ратлари билан бу санъат бир-
дан жонланди, оёққа босди. Ис-
лом Шарқнинг ҳар томонидан
келтирилган чолуғчилик, биз-
нинг бу кунги классик му-
сиқийсини юксалишга кўтари-
лишга хизмат қилишлари» деб
ёзади. Бу гулган давр Улуғ-
бекдан сўнг диний таассуф си-
қилиши остида бир оз сўниб
сўнг Бойқар ва Навоийлардек
музикаийшунослар ҳимояси бил-
дан Ҳиротда яна гуллайди. Бу
даврдан намуна учун ҳозиргача
келган «Қарри Навоий» деган
бир куй бор ким, бу куйни «Хо-
разм музикаий тарихи»да ҳам
Фитрат ўз китобчасида Наво-
ийга нисбат берилади. Бундан
сўнг 1006 хрижийда — Шай-
бонхон жияни Убайдуллохон
замонида музикаий яна диний
таассуф ҳужумига учрайди.
Бу вақтларда музикаий олим
Кавказий музикаий мақом-
ларини ҳар бирини бир пай-
ғамбарга нисбат бериб, му-
сиқини шариятга хилоф эмас,
деб қўрастишга тиришади, шун-
дай бўлсада, диний таассуф
қўчилиқидан ҳақ қўчилик,
гоҳ қўчилик ҳолда соқланиб ке-
лади. Хивалиқ мулла Бекжон
Раҳмон ва Муҳаммад Юсуф Де-
вонзодаларнинг «Хоразм му-
сиқий тарихи»да номили асарла-
рида қўрастишларча 1221 йил-
лардан бошлаб Шарқ музикаий-
сини Урганж-Хивада бир оз қў-
рали бошлайди. Ҳатто хонлар-

ётга жорий этиши, мақом санъатининг ижтимоий-тарихий
илдизларини, илмий-назарий негизлари, миллий ва умумба-
шарий қадриятлар билан боғлиқ жиҳатларини юртимиз олимла-
ри ва чет эллик мутахассислар иштирокида чуқур ўрганиб,
яңи илмий тадқиқотлар яратиш», «Шахрисабз шаҳрида икки
йилда бир марта Халқаро мақом санъати анжуманини
ўтказиш», «Мақом тарқатиш»ни ташкил этиш ва бошқалар
ўта муҳим ва тарихий долзарб масалалар эътибора олинган.

Қарор мақом санъатининг янада умуман ўзбек миллий
малакали музика санъатининг амалий, ҳам назарий жиҳат-
дан ривожланишига катта ҳисса қўшади. Ёшларни миллий
қадриятлар бағрига қайтаради, уларнинг ахлоқини ғўзалаш-
тиради, бағрини кенгайтиради, эл-юртга муҳаббатини
муштаҳкамлайди. Зеро, халқимизда «яхши куй-қўшиқни
тинглаганда кўзидан ёш чиқмаган инсон — инсон эмас» деган
қайроқи сўз бор. Мақом эса инсоннинг қалбини, руҳини пок-
лайди, ҳам даволайди, эзгу ишларга йўллайди.

Замонавий ўзбек матбуотида илк бор эъон қилинаётган
биринчи ўзбек музикашуноси Гулом Зафарий қаламига мансуб
қўлида мақола ҳам асл санъатимизга бағишланган. Уни тари-
хий қарордан иҳом ва куч олиб, меҳр ила нашрга тайёрлади.

Мақола жузъий қисқартириш билан эътиборингизга
ҳавола этилмоқда.

Сирожидин АҲМАД

экан, деб эски устозлардан
эшитганини сўйлади. Бундан
бошқа Тошкентлик эски кўп
устозларни кўрган Сайид
Аҳмадон ота (ҳозир 78 ёшда)
билан сўйлашганимизда «Бизнинг
музикаийда Урганж ва Қашқар
таъсири бор, чунки кўп му-
сиқий устозларимизнинг устаси
Худойберди устоз Қашқарлик,
18 йил Урганжда музикаий
ўрганиб Умархон замонида
Фарғонага келиб қолган. Ун-
дан чиққан шоғирлар ҳозирги
ҳамма музикачиларимиз-
нинг устози», — дейди. Мана
булар кўрсатадирки, бизнинг
музикада Урганж ҳам Қашқар
таъсири билан бирга ўз руҳи-
мизга кўра ўзлаштирилган,
яъни ўзбеклаштирилган.

Юқоридаги даъвога кўра ўз
музикаимиз бор бўлганини
кўрсатмакка далил бўла бил-
ди. Тошкентнинг машҳур тан-
бурчиларидан мулла Шобарт
танбурчи «Бизнинг музикаий
йўлимиз кўпроқ Урганж таъси-
ридан бўлса-да, Қашқар таъси-
ридан ҳам қоча олмаган. Икка-
ла таъсир остида бўлган му-
сиқимиз ўз руҳимизга кўра бир
қончилик ва тузатишлар билан
яхшигина силликланган. Бухо-
ро, Самарқанд, Хива йўллари-
дан катта айрма билан айри-
лади», — дейди.

Фарғона ва Тошкентда
кўпроқ «Шашмақом» йўллари
деб «Баёт», «Дугоҳ», «Сегоҳ»,
«Чоргоҳ», «Ашуллоҳ», «Шаҳ-
ноз» куйларини атайдилар.
Қўқон, Андижонда буларга
«Бўзрук», «Ушшоқ», «Ироқ»-
ларни қўшади. Булардан бошқа
деган куйни чиқаради ва яқин
бекларидан Қаримқўлибек де-
ган ҳали ҳам ҳамма музикаий че-
лангимиз билан турган «Қаримқў-
либек» куйини басталайди. Шун-
га кўра бўлса керак, Фарғона
ва Тошкентда халқ оғзида бир
айтиқ бор:

Хўм, хўм ҳазрат хўм,
Умар Алхон Маъналикхон,
Маъналикхон замонида,
Тарала эҳидане, тарала эҳидане,
— деб айтиб қўйлашлари ўшал
замоннинг музикаийсини яхши-
гина кўтарилиганига таниқ бўлса
керак. Мана бу энг сўнгги му-
сиқимизнинг кўтарилиган да-
вридир ким, бу давр бизнинг
ҳозирги кўп балки ҳамма му-
сиқий усталиримизни етказиб
берди.

Мен музикаимизнинг тари-
хини ўрганимкам бўлиб Тошкент,
Қўқон, Марғилон, Андижон,
Наманган музикаий усталари
билан бўлган мусоҳабам на-
тижасида шундай қўринадан
билан ҳар томондан келтирил-
ган ихтисосчи олимларнинг гай-
ратлари билан бу санъат бир-
дан жонланди, оёққа босди. Ис-
лом Шарқнинг ҳар томонидан
келтирилган чолуғчилик, биз-
нинг бу кунги классик му-
сиқийсини юксалишга кўтари-
лишга хизмат қилишлари» деб
ёзади. Бу гулган давр Улуғ-
бекдан сўнг диний таассуф си-
қилиши остида бир оз сўниб
сўнг Бойқар ва Навоийлардек
музикаийшунослар ҳимояси бил-
дан Ҳиротда яна гуллайди. Бу
даврдан намуна учун ҳозиргача
келган «Қарри Навоий» деган
бир куй бор ким, бу куйни «Хо-
разм музикаий тарихи»да ҳам
Фитрат ўз китобчасида Наво-
ийга нисбат берилади. Бундан
сўнг 1006 хрижийда — Шай-
бонхон жияни Убайдуллохон
замонида музикаий яна диний
таассуф ҳужумига учрайди.
Бу вақтларда музикаий олим
Кавказий музикаий мақом-
ларини ҳар бирини бир пай-
ғамбарга нисбат бериб, му-
сиқини шариятга хилоф эмас,
деб қўрастишга тиришади, шун-
дай бўлсада, диний таассуф
қўчилиқидан ҳақ қўчилик,
гоҳ қўчилик ҳолда соқланиб ке-
лади. Хивалиқ мулла Бекжон
Раҳмон ва Муҳаммад Юсуф Де-
вонзодаларнинг «Хоразм му-
сиқий тарихи»да номили асарла-
рида қўрастишларча 1221 йил-
лардан бошлаб Шарқ музикаий-
сини Урганж-Хивада бир оз қў-
рали бошлайди. Ҳатто хонлар-

Музикаимизнинг тарихини ўрганимкам бўлиб Тошкент,
Қўқон, Марғилон, Андижон,
Наманган музикаий усталари
билан бўлган мусоҳабам на-
тижасида шундай қўринадан
билан ҳар томондан келтирил-
ган ихтисосчи олимларнинг гай-
ратлари билан бу санъат бир-
дан жонланди, оёққа босди. Ис-
лом Шарқнинг ҳар томонидан
келтирилган чолуғчилик, биз-
нинг бу кунги классик му-
сиқийсини юксалишга кўтари-
лишга хизмат қилишлари» деб
ёзади. Бу гулган давр Улуғ-
бекдан сўнг диний таассуф си-
қилиши остида бир оз сўниб
сўнг Бойқар ва Навоийлардек
музикаийшунослар ҳимояси бил-
дан Ҳиротда яна гуллайди. Бу
даврдан намуна учун ҳозиргача
келган «Қарри Навоий» деган
бир куй бор ким, бу куйни «Хо-
разм музикаий тарихи»да ҳам
Фитрат ўз китобчасида Наво-
ийга нисбат берилади. Бундан
сўнг 1006 хрижийда — Шай-
бонхон жияни Убайдуллохон
замонида музикаий яна диний
таассуф ҳужумига учрайди.
Бу вақтларда музикаий олим
Кавказий музикаий мақом-
ларини ҳар бирини бир пай-
ғамбарга нисбат бериб, му-
сиқини шариятга хилоф эмас,
деб қўрастишга тиришади, шун-
дай бўлсада, диний таассуф
қўчилиқидан ҳақ қўчилик,
гоҳ қўчилик ҳолда соқланиб ке-
лади. Хивалиқ мулла Бекжон
Раҳмон ва Муҳаммад Юсуф Де-
вонзодаларнинг «Хоразм му-
сиқий тарихи»да номили асарла-
рида қўрастишларча 1221 йил-
лардан бошлаб Шарқ музикаий-
сини Урганж-Хивада бир оз қў-
рали бошлайди. Ҳатто хонлар-

Яна халқ ашуласи деб ата-
либ йилдан-йил янги куйлар
чиқиб туриши ҳам эскидан
бўлиб келган музикаимизнинг
борлиғида шубҳа қолдирмайди.
Мана шу ҳужжатларга сўяниб
туриб дея оламаник, ўзбеки-
стон бор бўлган мана шу музика-
ининг илоҳларини билан тузатиб,
ҳозиргача борлигини тутта билиб,
шу қочқича келган музикаимиз-
нинг тамои ўрганиб, шунинг
билан баровар Оврупоининг му-
сиқий назариясини ва устала-
рини ўрганиб, шунга татбиқ
йўли билан янги ўзбек му-
сиқис яратиш керак.

Зокиржон МАШРАБОВ,
Бобур номидаги халқаро жамоат фонди раиси,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими

Тошкент ҳудудий электр тармоқлари корхонаси акциядорлик жамияти жамоаси

Юртимизда барча байрамлар қатори энергетиклар кўни ҳам кенг миқёсда нишонланади.

Бў касбимиз соҳибларининг мамлакатимиз ҳаётида алоҳида ўрни ва нуфузи борлигидан далолат.

Азиз ҳамкасблар!

Сизларни қўтлуғ байрам билан табриклаймиз. Эзгу орзу ниятлар ва эл олқиши ҳамisha ҳамроҳингиз бўлсин.

2017 йилни муваффақиятли якунлаб янги йилда ютуқлар салмоғини янада оширишингизни тилаб қоламиз.

Reklama

Жиззах ҳудудий электр тармоқлари корхонаси акциядорлик жамияти жамоаси

Истиқлал шарофати билан юртимизда оламшумул ўзгаришлар юз беряпти.

Эришилаётган муваффақиятларда энергетикларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор, албатта.

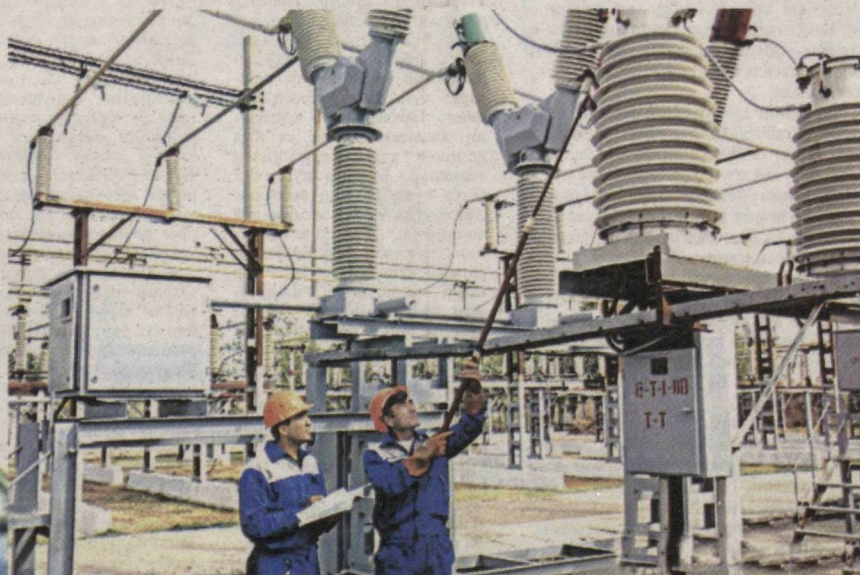
Биз бундан ҳар қанча фахрлансак, қуфурлансак арзийди.

Азиз ҳамкасблар!

Барfанингни 22 декабрь — энергетиклар кўни билан табриклаймиз.

Ҳаётингиздан фаровонлик, дастурхонингиздан тўкин-соғинлик афимасин.

Юзларингизда қўлгу ва табассум ўзингиз ёққан ёроқлардек порлаб турсин!

HURRIYAT

Mustaqil gazeta

Муассис: Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси

Бош муҳаррир
Ўктам МИРЗАЁРОВ

Газета 2007 йил 3 январда Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 0080—рақам билан рўйхатга олинган. Ҳажми 4 босма табоқ. Бичими — А-2. Баҳоси келишилган нархда. Адали: 2620 Буюртма — V-723 1 2 3 4 5

Таҳририятга келган хатлар доимий эътиборимизда бўлиб, улар муаллифларга қайтарилмайди.

Телефон: (0-371) 244-32-68, 244-32-88
Тел-факс: (0-371) 244-32-80
Реклама ва маркетинг бўлими: (0-371) 244-32-91

Топширинг вақти — 20⁰⁰ Топширилди — 18⁰⁰

ISSN 2010-7528

Индекс: якка обуначилар ва ташиқлотлар учун — 233

Манзилимиз: 100129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй. Elektron manzil: info@uzhurriyat.uz; gazhurriyat@mail.ru

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва дизайнер Нигора Ташева томонидан саҳифаланди.

Навбатчи: Шолазиз Шохидоев

“O'zbekiston” НМИУ босмахонасида чоп этилди. Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.